2026/2518

13.11.2026

Rahvusvahelise õiguse alusel on õiguslik toime ainult ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni originaaltekstidel. Käesoleva eeskirja staatust ja jõustumiskuupäeva tuleb kontrollida ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni staatusdokumendi TRANS/WP.29/343 viimasest versioonist, mis on kättesaadav internetis: https://unece.org/status-1958-agreement-and-annexed-regulations

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) eeskiri nr 173: ühtsed sätted, mis käsitlevad turvavööde, turvasüsteemide, lapseturvasüsteemide, ISOFIX-lapseturvasüsteemide ja i-Size-lapseturvasüsteemide paigaldamise tüübikinnitust [2026/2518]

Sisaldab kogu kehtivat teksti kuni:

Muudatusseeria 01 2. täiendus – jõustumiskuupäev: jaanuar 2027 (kinnitamisel)

Käesolev dokument on üksnes dokumenteerimisvahend. Autentsed ja õiguslikult siduvad versioonid on:

ECE/TRANS/WP.29/2024/152
ECE/TRANS/WP.29/2025/55
ECE/TRANS/WP.29/2025/47
ECE/TRANS/WP.29/2025/134
ECE/TRANS/WP.29/2026/71
WP.29-199-06
WP.29-199-10

SISUKORD

Eeskiri

0. Sissejuhatus
1. Kohaldamisala
2. Mõisted
3. Tüübikinnituse taotlemine
4. Tüübikinnitus
5. Sõidukisse paigaldamisel kehtivad nõuded
6. Toodangu vastavus
7. Karistused toodangu mittevastavuse korral
8. Sõidukitüübi muutmine ja tüübikinnituse laiendamine
9. Tootmise lõpetamine
10. Tüübikinnituskatsete eest vastutavate tehniliste teenistuste ja tüübikinnitusasutuste nimed ja aadressid
11. Üleminekusätted

Lisad

1. Teatis
2. Tüübikinnitustähise kujundus
3. Juhised
4. Istekohtade H-punkti ja torso tegeliku kaldenurga kindlaksmääramise kord
   - 1. liide. Kolmemõõtmelise H-punkti seadme kirjeldus
   - 2. liide. Kolmemõõtmeline taustsüsteem
   - 3. liide. Istekohtade võrdlusandmed
5. Turvavööde paigaldamine vööde ja tõmburite tüüpide kaupa

6. Täiskasvanute turvavööde ja turvasüsteemide paigaldusnõuded mootorsõidukites näoga sõidusuunas asuvatel istmetel ning ISOFIX-lapseturvasüsteemide ja i-Size-lapseturvasüsteemide paigaldusnõuded

1. liide. Sõiduki turvavöökomplektide abil paigaldatavate universaalkategooria lapseturvasüsteemide paigaldusnõuded

2. liide. Näoga või seljaga sõidusuunas paiknevate universaal- ja pooluniversaalkategooria ISOFIX-lapseturvasüsteemide paigaldusnõuded ISOFIX-kohtadel või i-Size-istekohtadel

3. liide. Näide üksikasjaliku teabe kohta nt lapseturvasüsteemi tootjatele

4. liide. 10-aastast last kujutava mannekeeni paigaldamine

5. liide. Näoga sõidusuunas paiknevate i-Size-tüüpi ja erikategooria istmekõrgenduste paigaldusnõuded sõiduki istekohtadel või i-Size-istekohtadel

7. Lukurihma koostu tõmbekatse meetod

0. Sissejuhatus

0.1. ÜRO eeskirja nr 173 algversiooni puhul:

0.1.1. 2023. aasta mais toimunud passiivse ohutuse töörühma (GRSP) 73. istungjärgul otsustati jagada ÜRO eeskiri nr 16 kolmeks ÜRO eeskirjaks:

a) turvavööd ja muud turvasüsteemid (komponendid);

b) turvavööde ja lapseturvasüsteemide paigaldamine (sõiduk);

c) turvavöö kinnitamise meeldetuletus (sõiduk).

0.1.2. Käesolev ÜRO eeskiri koosneb sõidukitüübi erinõuetest ja tüübikinnitusmenetlusest seoses turvavööde ja lapseturvasüsteemide paigaldamisega. Nõuded tulenevad ÜRO eeskirjast nr 16, mida on muudetud muudatusseeriaga 09.

0.2. Muudatusseeria 01 puhul:

0.2.1. Rihma liikumisteed toimiva turvavöökinnituspunkti ja luku vahel on tavaliselt sirged, nagu ÜRO eeskirjas nr 129 määratletud katsestendil. Mõne turul oleva sõiduki puhul ei ole aga rihma liikumisteed toimiva turvavöökinnituspunkti ja luku vahel sirged ning on piki istmepatja kaardus.

0.2.2. Kui rihma liikumisteed toimiva turvavöökinnituspunkti ja luku vahel ei ole sirged, võivad sõitjad laupkokkupõrke korral märkimisväärselt ettepoole paiskuda. Kui sõitja istub ISOFIX-kinnitusega istmekõrgendusel, võib juhtuda, et turvavöö libiseb kaelani ja sõitja libiseb selle alt läbi. See suurendaks lapse kaela- ja kõhuvigastuste ohtu. Lisaks on mannekeeni rindkerevigastused suuremad.

0.2.3. Käesolevad muudatused leevendavad negatiivset mõju kasutajate ohutusele, piirates lukurihma lõtku.

0.3. Muudatusseeria 01 1. täienduse puhul:

0.3.1. Sõna „sõidukispetsiifiline“ väljajätmine, kuna lapseturvasüsteemi tüüp on määratletud vastavas eeskirjas. Praeguses sõnastuses esineb vastuolu.

0.3.2. Lisatakse viide ÜRO eeskirjale nr 129, kuna ISOFIX-kinnituste üksikasjad on esitatud ka ÜRO eeskirjas nr 129.

0.3.3. Vale sõnastuse väljajätmine punktis 4.7.

0.4. Muudatusseeria 01 2. täienduse puhul:

0.4.1. Eeskirja muudetakse, et võtta arvesse X-kategooria sõidukeid ([1]). Y-kategooria sõidukid[1] ei kuulu käesoleva eeskirja kohaldamisalasse.

0.4.2. Eeskiri koostati algselt juhiga ja manuaalselt juhitavate sõidukite jaoks ning käesoleva muudatuse eesmärk on säilitada eeskirja mõte ja laiendada selle kohaldamist juhita ja manuaalse juhtimiseta sõidukitele. Juhi või manuaalsete juhtimisseadiste puudumisel ei võeta nendega seotud sätteid arvesse, kui need ei ole käesoleva muudatusega juba hõlmatud.

0.4.3. Automaatsõidusüsteemiga (ADS)[1] varustatud sõidukite puhul, mis ei ole X-kategooria sõidukid, ei kohaldata manuaalse juhtimise režiimis erisätteid ega erandeid. Režiimis, kus ADS-funktsioon on aktiivne, kohaldatakse asjakohaseid automaatsõidusüsteemi nõudeid.

1. Kohaldamisala

1.1. Käesolevat eeskirja kohaldatakse:

a) M-, N-, O-, L_2-, L_4-, L_5-, L_6-, L_7- ja T-kategooria[1] sõidukite suhtes seoses selliste turvavööde ja turvasüsteemide paigaldamisega, mis on ette nähtud eraldi kasutamiseks, st üksikseadistena, täiskasvanu kasvu isikutele näoga, seljaga või küljega sõidusuunas asuvatel istekohtadel;

b) M_1- ja N_1-kategooria[1] sõidukite suhtes seoses lapseturvasüsteemide ja ISOFIX-lapseturvasüsteemide paigaldamisega.

c) Tootja taotlusel kohaldatakse seda ka nende lapseturvasüsteemide ja ISOFIX-lapseturvasüsteemide paigaldamise suhtes, mis on ette nähtud M_2- ja M_3-kategooria[1] sõidukitesse paigaldamiseks.

d) Tootja taotlusel kohaldatakse seda ka i-Size-lapseturvasüsteemide suhtes, kui i-Size-istekohad on sõiduki tootja poolt kindlaks määratud.

1.2. Käesolevat eeskirja ei kohaldata Y-kategooria sõidukite suhtes.

2. Mõisted

2.1. „*Turvavöö*“ – kinnituslukust, reguleerseadistest ja kinnitusdetailidest koosnev rihmaseade, mille saab kinnitada mootorsõidukisse ning mis on ette nähtud selle kasutaja keha liikumise piiramiseks, et kokkupõrke või sõiduki järsu aeglustuse korral vähendada vigastuse tekkimise ohtu. Seadet tähistatakse üldjuhul terminiga „turvavöökomplekt“, mis hõlmab ka mis tahes muud seadist, mis toimib energianeelduri või turvavöötõmburina.

Seadet võib katsetada ja sellele tüübikinnitust anda kas turvavööseadme või turvasüsteemina ÜRO eeskirja nr 16 kohaselt.

2.1.1. „*Vöörihm*“ – kahepunktivöö, mis läheb risti üle kasutaja vaagnavöötme esiosa.

2.1.2. „*Diagonaalrihm*“ – vöö, mis läheb diagonaalselt üle rindkere esiosa puusast kuni vastaspoolse õlani.

2.1.3. „*Kolmepunktivöö*“ – vöö, mis kujutab endast vöörihma ja diagonaalvöö kombinatsiooni.

([1]) Nagu on määratletud sõidukite ehitust käsitlevas konsolideeritud resolutsioonis (R.E.3) (dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.8) – https://unece.org/transport/vehicle-regulations/wp29/resolutions.

2.1.4. „*S-tüüpi turvavöö*“ – turvavööseade, mis ei ole kolmepunktivöö ega vöörihm.

2.1.5. „*Traksvöö*“ – vöörihmast ja õlarihmadest koosnev turvavööseadis; traksvööl võib olla täiendav jalgadevaheline rihm.

2.2. „*Rihm*“ – painduv komponent, mis on ette nähtud keha paigalhoidmiseks ning koormuste ülekandmiseks turvavöökinnituspunktidesse.

2.3. „*Lukk*“ – kiirvabastusseadis, mis võimaldab kasutajat turvavöö abil paigal hoida. Luku, välja arvatud traksvöö luku sees võib olla reguleerseadis.

2.4. „*Turvavöö reguleerseadis*“ – seadis, mis võimaldab turvavööd kohandada vastavalt kasutaja suurusele ja istme asendile. Reguleerseadis võib kuuluda kas luku, tõmburi või turvavöö mõne muu osa koosseisu.

2.5. „*Eelpinguti*“ – Täiendav või integreeritud seadis, mis pingutab turvavöö rihma ning vähendab seega turvavöö lõdvet kokkupõrke ajal.

2.6. „*Võrdlusala*“ – ala kahe vertikaalse, teineteisest 400 mm kaugusel asuva ning H-punkti suhtes sümmeetrilise pikitasapinna vahel, mis on määratletud ÜRO eeskirja nr 21 1. lisas kirjeldatud peakujulise seadise pööramisel vertikaalasendist horisontaalsesse. Seadis tuleb ÜRO eeskirja nr 21 nimetatud lisas esitatud kirjelduse kohaselt asetada ning reguleerida maksimaalsele pikkusele 840 mm.

2.7. „*Turvapadjasüsteem*“ – turvavööde ja turvasüsteemide täiendamiseks mootorsõidukitesse paigaldatud seadis, st süsteem, mis sõiduki tugeva kokkupõrke korral vabastab automaatselt elastse padja, mille ülesandeks on selles sisalduva gaasi kokkusurumise arvel leevendada sõitja ühe või mitme kehaosa kokkupõrget sõitjateruumi osadega. Sellisele kirjeldusele vastavat konstruktsiooni ei loeta jäigaks osaks.

2.8. „*Kaassõitja turvapadi*“ – turvapadjasüsteem, mis on ette nähtud muudel kui juhiistmel viibivate sõitjate kaitsmiseks laupkokkupõrke korral.

2.9. „*Lapseturvasüsteem*“ – ÜRO eeskirjas nr 44 või ÜRO eeskirjas nr 129 kirjeldatud turvaseadis.

2.10. „*Seljaga sõidusuunas*“ – näoga sõiduki tavapärasele liikumissuunale vastassuunas.

2.11. „*Kinnitusdetailid*“ – turvavööseadise osad, kaasa arvatud vajalikud turvadetailid, mis võimaldavad turvavööd kinnituspunktidesse kinnitada.

2.12. „*Tõmbur*“ – seadis, mis võimaldab turvavöö rihmal täielikult või osaliselt kokku rulluda.

2.12.1. „*Mittelukustuv tõmbur (1. tüüp)*“ – tõmbur, millest rihma vähese välise jõu abil kogu pikkuses välja saab tõmmata ja mis ei võimalda välja tõmmatud rihma pikkust reguleerida.

2.12.2. „*Käsitsi avatav tõmbur (2. tüüp)*“ – tõmbur, mis rihma väljatõmbamiseks vajalikku pikkusesse avatakse käsitsi ning mis lukustub ise pärast kõnealuse toimingu lõppemist.

2.12.3. „*Iselukustuv tõmbur (3. tüüp)*“ – tõmbur, mis laseb rihma soovitud pikkuses välja tõmmata ning kohandab rihma pärast luku kinnitamist automaatselt kasutaja kehaga. Rihma ei saa ilma kasutaja tahtliku sekkumiseta rohkem välja tõmmata.

2.12.4. „*Hädalukustuv tõmbur (4. tüüp)*“ – tõmbur, mis tavapärastes sõidutingimustes ei piira turvavöö kasutaja liikumisvabadust. Seadis on varustatud rihma pikkust automaatselt kasutaja kehaga kohandava reguleerseadisega ning lukustusmehhanismiga, mille käivitab liiklusõnnetuse korral:

2.12.4.1. sõiduki aeglustus (lihtne lukustusviis);

2.12.4.2. sõiduki aeglustuse, lindi liikumise või muude automaatsete vahendite kombinatsioon (mitmetoimeline lukustusviis).

2.12.5. „*Hädalukustuv tõmbur lisapingutuse piirnormiga (4N-tüüp)*“ – punktis 2.12.4 kirjeldatud tüüpi tõmbur, millel on eriomadused M_2-, M_3-, N_1-, N_2- ja N_3-kategooria ([2]) sõidukites kasutamiseks.

2.12.6. „*Turvavöö kõrguse regulaator*“ – seadis, mis võimaldab rihma ülemise piilari aasa (mis on ühendatud sõiduki või jäiga istmekonstruktsiooniga) kõrgust kohandada vastavalt kasutaja kehale ja istme asendile. Sellist seadist võib käsitleda turvavöö või selle kinnituspunkti osana.

2.12.7. „*Paindlik õlakõrguse reguleerseadis*“ – seadis turvavöö õlakõrguse reguleerimiseks, kus reguleeritav osa ei ole otseselt ühendatud sõiduki struktuuriga (nt piilariga) või istmega (nt jäik istmekonstruktsioon), vaid kus õlavöö reguleerimine:

a) toimub paindlikul konstruktsioonil nihutamise teel ning

b) ei mõjuta vöörihma asendit.

2.13. „*Turvavöökinnituspunktid*“ – sõiduki kere või istme osad või sõiduki mõni muu osa, mis on ette nähtud turvavöökomplektide kinnitamiseks.

2.14. „*Sõidukitüüp seoses turvavööde, turvasüsteemide, lapseturvasüsteemide, ISOFIX-lapseturvasüsteemide ja i-Size-lapseturvasüsteemide paigaldamisega*“ – mootorsõidukite kategooria, mille sõidukid ei erine üksteisest selliste oluliste tunnuste poolest nagu sõiduki kere või istme või mõne muu turvavööde, turvasüsteemide ja ISOFIX-kinnituspunktide kinnituskohana ettenähtud osa mõõtmed, kuju ja materjalid.

2.15. „*Turvasüsteem*“ – konkreetse sõidukitüübi või tootja poolt määratud ja tehnilise teenistuse poolt kinnitatud tüübi süsteem, mis koosneb istmest ja vastavate vahenditega sõiduki külge kinnitatud rihmast ning lisaks kõigist elementidest, mis sõiduki järsu aeglustuse korral vähendavad kasutaja vigastuste ohtu, piirates kasutaja keha liikumist.

2.16. „*Iste*“ – ühele täiskasvanule ette nähtud konstruktsioon, mis võib, aga ei tarvitse olla sõiduki kerega lahutamatult ühendatud, koos istmekattega. Mõiste alla kuulub nii üksikiste kui ka ühele inimesele ette nähtud pinkistme osa.

2.16.1. „*Eesmine sõitjaiste*“ – mis tahes iste, mille eespoolseim H-punkt asub juhi R-punkti läbival vertikaalsel risttasapinnal või sellest eespool. X-kategooria sõidukite puhul loetakse R-punktiks mitte juhiistme, vaid kõige eesmise sõitjaistme R-punkt.

2.16.2. „*Näoga sõidusuunas paiknev iste*“ – iste, mida saab kasutada siis, kui sõiduk sõidab, ja mis on näoga sõiduki esiosa suunas selliselt, et istme vertikaalne sümmeetriatasand moodustab väiksema kui +10° või –10° nurga sõiduki vertikaalse sümmeetriatasandi suhtes.

([2]) Nagu on määratletud sõidukite ehitust käsitlevas konsolideeritud resolutsioonis (R.E.3) (dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.8) – https://unece.org/transport/vehicle-regulations/wp29/resolutions.

2.16.3. „*Seljaga sõidusuunas paiknev iste*“ – iste, mida saab kasutada siis, kui sõiduk sõidab, ja mis on näoga sõiduki tagaosa suunas selliselt, et istme vertikaalne sümmeetriatasand moodustab väiksema kui +10° või –10° nurga sõiduki vertikaalse sümmeetriatasandi suhtes.

2.16.4. „*Küljega sõidusuunas paiknev iste*“ – iste, mida saab kasutada siis, kui sõiduk sõidab, ja mis on näoga sõiduki külje suunas selliselt, et istme vertikaalne sümmeetriatasand moodustab 90° (±10°) nurga sõiduki vertikaalse sümmeetriatasandi suhtes.

2.17. „*Istmerühm*“ – ühele või mitmele täiskasvanule ette nähtud pinkiste või üksteise kõrval paiknevad eraldi istmed (s.t kinnitatud nii, et ühe istme eesmised kinnituspunktid on samal joonel teise istme tagumiste kinnituspunktide esiosaga või asuvad teise istme kinnituspunktide vahel).

2.18. „*Pinkiste*“ – vähemalt kahele täiskasvanule ette nähtud konstruktsioon koos istmekattega.

2.19. „*Istmereguleerimissüsteem*“ – terviklik seadis istme või selle osade reguleerimiseks sõitja keha jaoks sobivasse asendisse. Kõnealune seade võib eelkõige võimaldada istme nihutamist:

2.19.1. pikisuunas;

2.19.2. püstsuunas;

2.19.3. kaldenurga suhtes.

2.20. „*Istmekinnituspunkt*“ – süsteem, mille abil on iste kinnitatud sõiduki kere külge, sh sõiduki kere juurde kuuluvad asjaomased osad.

2.21. „*Istme tüüp*“ – kategooria istmeid, mis ei erine üksteisest järgmiste oluliste tunnuste poolest:

2.21.1. istme kuju, mõõtmed ja materjal;

2.21.2. istmeluku reguleerimise ja lukustamise süsteemide tüübid ja mõõtmed;

2.21.3. istme turvavöö kinnituspunkti, istmekinnituspunktide ja asjaomaste sõiduki kere osade tüübid ja mõõdud.

2.22. „*Istmenihutussüsteem*“ – seadis, mis võimaldab pöörata või nihutada istet või mõnda istme osa kindla vaheasendita pikisuunas, et hõlbustada sõitjate pääsu sõidukisse.

2.23. „*Istmelukustussüsteem*“ – seade, mis tagab istme ja selle osade püsimise mis tahes kasutusasendis.

2.24. „*Tõmbepinget vähendav seade*“ – seade, mis kuulub tõmburi külge ja vähendab automaatselt rihma pinget, kui turvavöö on kinnitatud. Kui turvavöö avatakse, lülitub seade automaatselt välja.

2.25. „*ISOFIX*“ – süsteem lapseturvasüsteemide kinnitamiseks sõidukile. See koosneb kahest jäigast kinnituspunktist sõidukil, kahest vastavast jäigast kinnitusdetailist lapseturvasüsteemil ning vahendist, mis takistab lapseturvasüsteemi ette- ja tahapoole kaldumast.

2.26. „*ISOFIX-lapseturvasüsteem*“ – ÜRO eeskirja nr 44 või ÜRO eeskirja nr 129 nõuetele vastav lapseturvasüsteem, mis tuleb kinnitada ÜRO eeskirja nr 14 või ÜRO eeskirja nr 145 nõuetele vastava ISOFIX-kinnitussüsteemiga.

2.27. „*ISOFIX-koht*“ – süsteem, mis võimaldab paigaldada:

a) ÜRO eeskirja nr 44 määratlusele vastava universaalse, näoga sõidusuunas paikneva ISOFIX-lapseturvasüsteemi,

b) ÜRO eeskirja nr 44 määratlusele vastava pooluniversaalse, näoga sõidusuunas paikneva ISOFIX-lapseturvasüsteemi,

c) ÜRO eeskirja nr 44 määratlusele vastava pooluniversaalse, seljaga sõidusuunas paikneva ISOFIX-lapseturvasüsteemi,

d) ÜRO eeskirja nr 44 määratlusele vastava pooluniversaalse, küljega sõidusuunas paikneva ISOFIX-lapseturvasüsteemi,

e) ÜRO eeskirja nr 44 määratlusele vastava sõidukispetsiifilise ISOFIX-lapseturvasüsteemi,

f) ÜRO eeskirja nr 129 määratlusele vastava i-Size-lapseturvasüsteemi

g) või ÜRO eeskirja nr 129 määratlusele vastava sõidukispetsiifilise ISOFIX-lapseturvasüsteemi.

2.28. „*ISOFIX-kinnitussüsteem*“ – süsteem, mis koosneb kahest ISOFIX-alakinnituspunktist, mis vastavad ÜRO eeskirja nr 14 või ÜRO eeskirja nr 145 nõuetele ja on ette nähtud ISOFIX-lapseturvasüsteemi kinnitamiseks koos kaldumisvastase seadmega.

2.29. „*ISOFIX-alakinnituspunkt*“ – 6 mm läbimõõduga jäik ümar horisontaallatt, mis ulatub sõiduki või istme konstruktsioonist eemale, et sinna saaks ISOFIX-kinnitusdetailide abil kinnitada ISOFIX-lapseturvasüsteemi.

2.30. „*Kaldumisvastane seade*“

a) Universaalse ISOFIX-lapseturvasüsteemi kaldumisvastane seade koosneb ISOFIX-ülakinnitusest.

b) Pooluniversaalse ISOFIX-lapseturvasüsteemi kaldumisvastane seade koosneb kas ülakinnitusest, sõiduki armatuurlauast või tugijalast, mis on ette nähtud turvasüsteemi kaldumise takistamiseks laupkokkupõrke korral.

c) Tõhustatud i-Size-lapseturvasüsteemi kaldumisvastane seade koosneb kas ülakinnitusest või tugijalast, mis on ette nähtud turvasüsteemi kaldumise takistamiseks laupkokkupõrke korral.

d) Kaldumisvastane seade sõidukispetsiifilise tõhustatud lapseturvasüsteemi jaoks võib koosneda ülakinnitusest, tugijalast, alumisest kinnitusrihmast või mis tahes muust kaldumist takistavast vahendist.

e) Universaalsete või pooluniversaalsete (tõhustatud) ISOFIX- või i-Size-lapseturvasüsteemide puhul ei ole kaldumisvastaseks seadmeks sõiduki iste.

2.31. „*ISOFIX-ülakinnituspunkt*“ – ÜRO eeskirja nr 14 või ÜRO eeskirja nr 145 nõuetele vastav vahend, näiteks kindlaksmääratud piirkonnas asuv latt, mis on ette nähtud ISOFIX-ülakinnitusrihma lukusti kinnitamiseks ja jõu ülekandmiseks sõiduki kerele.

2.32. „*Juhikseadis*“ – seadis ISOFIX-lapseturvasüsteemi paigaldamise hõlbustamiseks; selle abil juhitakse ISOFIX-lapseturvasüsteemi ISOFIX-kinnitused füüsiliselt ISOFIX-alakinnituspunktidesse, nii et need lukustuvad.

2.33. „*ISOFIX-märgistusvahend*“ – vahend ISOFIX-lapseturvasüsteemi paigaldaja teavitamiseks ISOFIX-kohtadest sõidukis ja vastavatest ISOFIX-kinnitussüsteemide asukohtadest.

2.34. „*Lapseturvarakis*“ – rakis, mis vastab ühele käesoleva eeskirja 6. lisa 2. liite punktis 4 kirjeldatud ISOFIX-suurusklassidest, ja eriti selline, mille mõõdud on esitatud kõnealuse punkti 4 joonistel 1–8. Neid lapseturvarakiseid kasutatakse käesolevas eeskirjas selleks, et kontrollida, milliseid ÜRO eeskirjas nr 44 või ÜRO eeskirjas nr 129 nimetatud ISOFIX-lapseturvasüsteemide suurusklasse saab sõiduki ISOFIX-kohtadele paigaldada. Ühte lapseturvarakist, niinimetatud ISO/F2, mida kirjeldatakse punkti 4 joonisel 2, kasutatakse ÜRO eeskirja 14 või ÜRO eeskirja nr 145 kohaselt selleks, et kontrollida mis tahes ISOFIX-kinnitussüsteemi asukohti ja ligipääsuvõimalusi.

Või üks kahest käesoleva eeskirja 6. lisa 5. liites nimetatud istmekõrgenduse rakisest, eelkõige selline, mille mõõdud on esitatud 6. lisa 5. liite joonistel 2 ja 3. Neid rakiseid kasutatakse käesoleva eeskirja kohaselt selleks, et kontrollida, milliseid ÜRO eeskirjas nr 129 nimetatud istmekõrgenduse suurusklasse saab sõiduki istekohtadele paigaldada.

2.35. „*i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosa*“ – ruumala, mis tagab i-Size-lapseturvasüsteemi ja sõiduki i-Size-istekoha mõõtmelise ja geomeetrilise ühilduvuse.

2.36. „*i-Size-istekoht*“ – sõiduki tootja andmetes esitatud istekoht, mis on ette nähtud ÜRO eeskirjas nr 129 kindlaks määratud i-Size-lapseturvasüsteemi paigaldamiseks ja vastab käesoleva eeskirja nõuetele.

2.37. „*Alakinnituspunkt*“ – kinnituspunkt sõiduki istmesiinil või sõiduki põrandal või selle lähedal, mille külge on kinnitatav või on integreeritud alakinnituse klamber. Alakinnitusaas võib, aga ei pruugi olla sõiduki tüübikinnitusega hõlmatud.

2.38. „*Alakinnitus*“ – kaldumisvastane seade, mis on ette nähtud takistama seljaga sõidusuunas paikneva (tõhustatud) lapseturvasüsteemi tahapoole kaldumist.

2.39. „*Alakinnituse rihm*“ – rihm (või samaväärne element), mis ulatub sõidukispetsiifilise tõhustatud lapseturvasüsteemi tagaosast sõidukis oleva alakinnituspunktini ning mis on varustatud reguleerseadise, tõmbepingest vabastava seadme ja alakinnituse lukustiga.

2.40. „*Alakinnituse lukusti*“ – seadis, mis on ette nähtud kinnitamiseks ISOFIX-alakinnitusaasa külge.

2.41. „*Alakinnituse konks*“ – lukusti, mida tavaliselt kasutatakse alakinnituse rihma kinnitamiseks alakinnituse klambri külge, mis on sama ja millel on samad mõõtmed nagu ISOFIX-ülakinnituse konksul, nagu on määratletud ÜRO eeskirja 145 4. lisa joonisel 3.

2.42. „*Alakinnituse klamber*“ – alakinnituspunkti külge kinnitatud või sellega integreeritud klamber.

2.43. „*Üldotstarbeline alakinnitusaas*“ – tõhustatud lapseturvasüsteemi tootja poolt koos turvasüsteemiga paigaldatava aasa üldmudel, mille külge vastavalt sõiduki tootja juhistele kinnitub alakinnituspunkt.

2.44. „*Toimiv turvavöökinnituspunkt (EA)*“ – koht, mida eeskirja nr 14 punkti 5.4 kohaselt kasutatakse turvavöö eri osade ja sõitja vahelise kaldenurga määramiseks; see on koht, kuhu turvavöö tuleks kinnitada, et selle asend ühtiks kasutamise ajal ettenähtud asendiga. Kõnealune punkt võib, aga ei tarvitse olla turvavöö tegelik kinnituspunkt; see oleneb turvavöökinnituspunktiga ühendatud osade konstruktsioonist.

2.45. „*Lukustuspunkt*“ – luku ja lukurihma vahelise ühendusdetaili kese.

2.46. „*Bd-punkt*“ – lukustuspunkti selline asend, kus sõitja (tootja äranägemisel kas Hybrid III 50-protsentiili meesmannekeen või Hybrid III 5-protsentiili naismannekeen) on kinnitatud turvavöö ettenähtud asendis.

2.47. „*Rihma pikkus*“ – lukurihma pinna keskjoonel mõõdetud pikkus.

3. Tüübikinnituse taotlemine

3.1. Sõiduki tüübikinnituse taotluse seoses turvavööde, turvasüsteemide, lapseturvasüsteemide, ISOFIX-lapseturvasüsteemide ja i-Size-lapseturvasüsteemide paigaldamisega esitab sõiduki tootja või tema nõuetekohaselt volitatud esindaja kokkuleppe (E/ECE/TRANS/505/Rev.3) liites 3 sätestatud korras.

3.2. Taotlusele lisatakse allpool nimetatud dokumendid ja järgmised andmed:

3.2.1. üldised sõiduki kere joonised ettenähtud mõõtkavas, kus on näidatud turvavööde ja ISOFIX-kinnituspunktide asukohad, ja üksikasjalikud turvavööde ja ISOFIX-kinnituspunktide ning nende kinnituskohtade joonised;

3.2.2. andmed kasutatud materjalide kohta, mis võivad mõjutada turvavöö tugevust;

3.2.3. turvavööde tehniline kirjeldus;

3.2.4. istmekonstruktsiooni külge kinnitatud turvavööde puhul:

3.2.4.1. sõidukitüübi üksikasjalik kirjeldus seoses istmete, istme kinnituspunktide ning nende reguleerimis- ja lukustussüsteemide ehitusega;

3.2.4.2. istmete, nende kinnituspunktide ning reguleerimis- ja lukustussüsteemide piisavalt üksikasjalikud joonised sobivas mõõtkavas.

3.3. Tüübikinnituskatsete eest vastutavale tehnilisele teenistusele tuleb esitada kinnitatavat sõidukitüüpi esindav sõiduk koos omaniku käsiraamatuga.

4. Tüübikinnitus

4.1. Kui käesoleva eeskirja alusel tüübikinnituse saamiseks esitatud sõidukitüüp vastab käesoleva ÜRO eeskirja nõuetele, antakse sellele sõidukitüübile tüübikinnitus.

4.2. Igale tüübikinnituse saanud tüübile antakse tüübikinnitusnumber vastavalt kokkuleppe (E/ECE/TRANS/505/Rev.3) liitele 4.

4.3. Teade sõidukitüübile käesoleva eeskirja alusel tüübikinnituse andmise, andmata jätmise, tüübikinnituse laiendamise, tühistamise või tootmise lõpetamise kohta esitatakse käesolevat eeskirja kohaldavatele 1958. aasta kokkuleppe osalistele käesoleva eeskirja 1. lisas esitatud näidisele vastaval vormil.

4.4. Igale sõidukile, mis vastab käesoleva eeskirja alusel kinnitatud tüübile, kinnitatakse tüübikinnituse vormil kindlaksmääratud hästi märgatavasse ja kergesti juurdepääsetavasse kohta rahvusvaheline tüübikinnitustähis, mis koosneb järgmisest:

4.4.1. ringjoonega ümbritsetud E-täht, millele järgneb tüübikinnituse andnud riigi tunnusnumber ([3]);

4.4.2. punktis 4.4.1 ettenähtud ringist paremal käesoleva eeskirja number, millele järgneb R-täht, mõttekriips ja tüübikinnitusnumber.

4.5. Kui sõiduk vastab sõidukitüübile, mis on käesoleva eeskirja kohase tüübikinnituse andnud riigis saanud tüübikinnituse veel vähemalt ühe kokkuleppele lisatud eeskirja alusel, ei pea punktis 4.4.1 ette nähtud tähist kordama; sellisel juhul paigutatakse kõigi nende eeskirjade numbrid, mille alusel on antud tüübikinnitus riigis, kus on antud käesoleva eeskirja kohane tüübikinnitus, ning tüübikinnitusnumbrid ja lisatähised tulpadena punktis 4.4.1 ette nähtud tähisest paremale.

4.6. Tüübikinnitustähis peab olema selgesti loetav ja kustumatu.

4.7. Tüübikinnitustähis paigutatakse tootja kinnitatud sõiduki andmesildile või selle lähedusse.

4.8. Käesoleva eeskirja 2. lisas on esitatud näidis tüübikinnitustähise paigutuse kohta.

5. Sõidukisse paigaldamisel kehtivad nõuded

5.1. Turvavöökomplektid ja turvasüsteemide varustus

5.1.1. Välja arvatud istekohad, mis on mõeldud kasutamiseks ainult seisvas sõidukis, peavad M_1-, M_2- (III või B klass ([4])), M_3- (III või B klass[4]) ja N-kategooria sõidukite istmed olema varustatud turvavööde või turvasüsteemidega, mis vastavad käesoleva eeskirja nõuetele.

Käesolevat eeskirja kohaldav kokkuleppeosaline võib nõuda II klassi kuuluvatele M_2- ja M_3-kategooria sõidukitele turvavööde paigaldamist.

M_2- või M_3-kategooriasse kuuluvatele I, II ja A klassi sõidukitele paigaldatud turvavööd ja/või turvasüsteemid peavad vastama käesoleva eeskirja nõuetele.

Kokkuleppeosalised võivad riigisisese õiguse alusel lubada muude kui käesoleva eeskirjaga hõlmatud turvavööde või turvasüsteemide paigaldamist tingimusel, et need on mõeldud puuetega inimeste jaoks.

Muudatusseeriaga 02 muudetud ÜRO eeskirja nr 107 8. lisa sätetele vastavad turvasüsteemid jäetakse käesoleva eeskirja kohaldamisalast välja.

M_2- või M_3-kategooriasse kuuluvatele I või A klassi sõidukitele võib paigaldada turvavööd ja/või turvasüsteemid, mis vastavad käesoleva eeskirja nõuetele.

Üksnes M_2- ja M_3-kategooria sõidukeid võib varustada turvasüsteemidega, kuhu kuulub paindlik õlakõrguse regulaator (vt punkt 2.12.7).

([3]) 1958. aasta kokkuleppe osalisriikide tunnusnumbrid on esitatud sõidukite ehitust käsitleva konsolideeritud resolutsiooni (R.E.3) 3. lisas (dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.8); https://unece.org/transport/standards/transport/vehicle-regulations-wp29/resolutions.

([4]) Nagu on määratletud sõidukite ehitust käsitlevas konsolideeritud resolutsioonis (R.E.3) (dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.8) – https://unece.org/transport/vehicle-regulations/wp29/resolutions.

5.1.2. Igal istekohal, mille suhtes kehtib turvavöö paigaldamise nõue, peavad olema 5. lisas esitatud nõuetele vastavad turvavööd või turvasüsteemid (nende puhul ei tohi kasutada lõikes 2.12.1 nimetatud mittelukustuvaid tõmbureid ega lõikes 2.12.2 nimetatud käsitsi avatavaid tõmbureid). Kõigil istekohtadel, mille puhul nõutakse 5. lisas nimetatud B-tüüpi vöörihma kasutamist, on lubatud kasutada Br3-tüüpi vöörihma, välja arvatud juhtudel, kui nende tagasitõmbe ulatus pärast tavapärast lukustamist on nii suur, et vähendab märkimisväärselt kasutamise mugavust.

5.1.2.1. N_1-kategooria sõidukite välimistel istekohtadel, mis on esitatud 5. lisas ja tähistatud sümboliga Ø, välja arvatud esiistmel, on siiski lubatud kasutada Br4m- või Br4Nm-tüüpi vöörihma, kui istme ja lähima külgseina vahel on vahekäik, mis võimaldab sõitjate pääsu teistesse sõiduki osadesse. Istme ja külgseina vahelist tühimikku loetakse läbipääsuks, kui juhul, kui kõik uksed on suletud, on külgseina ja kõnealuse istme keskjoont läbiva vertikaalse pikiteljelise tasapinna vaheline kaugus, mida mõõdetakse punktis R risti sõiduki pikiteljelise kesktasapinnaga, suurem kui 500 mm.

5.1.3. Kui turvavöid ei ole ette nähtud, võib tootja kasutada omal valikul käesoleva eeskirja nõuetele vastavat turvavöö või turvasüsteemi tüüpi. 5. lisas lubatud tüüpidest A-tüüpi turvavöid võib kasutada vöörihma alternatiivina nendel istekohtadel, mille puhul vöörihma kasutamine on 5. lisas ette nähtud.

5.1.4. Tõmburitega varustatud kolmepunktivööde puhul peab vähemalt üks tõmbur toimima diagonaalvööl.

5.1.5. Välja arvatud M_1-kategooria sõidukitel, on 4. tüübi tõmburi (punkt 2.12.4) asemel lubatud kasutada 4N-tüüpi hädalukustuvat tõmburit (punkt 2.12.5), kui katseid tegevale tehnilisele talitusele suudetakse veenvalt tõestada, et 4. tüübi tõmburi paigaldamine ei ole otstarbekohane.

5.1.6. Välimistel ja keskmistel esiistmetel, mis on esitatud 5. lisas ning tähistatud sümboliga *, peetakse piisavaks kõnealuses lisas nimetatud tüüpi vöörihmade kasutamist, juhul kui tuuleklaas asub ÜRO eeskirja nr 21 1. lisas määratletud võrdlusalast väljaspool.

Turvavööde puhul on tuuleklaas võrdlusala osa juhul, kui on võimalik tuuleklaasi staatiline kokkupuude katseseadmega ÜRO eeskirja nr 21 1. lisas kirjeldatud viisil.

5.1.7. Iga 5. lisas sümboliga ● tähistatud istekoht tuleb varustada 5. lisas nimetatud tüüpi kolmepunktivööga, välja arvatud juhul, kui täitmata on üks järgmistest tingimustest, mille puhul võib kasutada 5. lisas nimetatud tüüpi kahepunktivööd:

5.1.7.1. otse istme ees asub ÜRO eeskirja nr 80 1. liite punktile 3.5 vastav iste või sõiduki muu osa või

5.1.7.2. ükski sõiduki osa ei ole või ei saa sõiduki liikumise ajal olla võrdlusalas või

5.1.7.3. kõnealuse võrdlusala piirides olevad sõidukiosad vastavad ÜRO eeskirja nr 80 6. liites sätestatud energianeeldumisnõuetele.

5.1.7.4. Punktide 5.1.7.1–5.1.7.3 nõuded ei kehti juhiistme suhtes.

5.1.8. M_2- ja M_3-kategooria kõigi klasside sõidukitel peavad näoga sõidusuunas olevad istmed, mille ees on sisseehitatud lapseturvasüsteem, olema varustatud vähemalt Ar-tüüpi turvavöödega.

5.1.9. Sõidukil peab olema teave selle kohta, et see on varustatud esiturvapatjadega.

5.1.9.1 Juhi kaitsmiseks ettenähtud turvapadjasüsteemiga varustatud sõiduki puhul koosneb see teave pealdisest „AIRBAG“ (turvapadi), mis paikneb rooliratta sisepinnal; see kiri peab olema püsivalt kinnitatud ja selgesti nähtav.

5.1.9.2 Igal esiturvapadjaga varustatud reisijakohal peab olema hoiatus seljaga sõidusuunas paikneva lapseturvasüsteemi kasutamise eest kõnealusel istekohal. See teave koosneb sildist, millel on selgelt hoiatav alljärgnev piltkujutis.

Joonis 1.

Hoiatussilt

Sildi üldmõõtmed peavad olema vähemalt 120 × 60 mm või samaväärse pindalaga.

Silti võib kohandada, nii et paigutus erineb siin esitatud näitest; sisu peab aga täpselt vastama esitatud ettekirjutustele. Samuti ei tohi sildile lisada muud liiki teavet, välja arvatud juhul, kui see on paigutatud väljapoole selgesti märgistatud ristkülikut, millel on vähemalt eespool nõutud üldmõõtmed. Erandina eespool nimetatust võib sildile kanda osa numbri, vöötkoodi või samalaadse tunnusmärgi, mis ei ületa 8 mm × 35 mm või samaväärset ala.

Samuti tuleb tagada, et esitatud piltkujutiste kujus ja paiknemissuunas ei ole kõrvalekaldeid, eelkõige et ettenähtud piltkujutiste mis tahes kohandamine on keelatud, välja arvatud nimetissõrmega osutav käsi ja avatud voldik, mille paremal lehel on täht „i“, tingimusel et need on selgelt äratuntavad.

Lubatud on väikesed kõrvalekalded joone paksuses, sildi trükikirjas ja muud asjakohased tootmisel lubatud hälbed.

Joonis 2.

ISO 2575:2004 – Z.01 kohane piltkujutis, mida on kohustuslik kasutada ja mille välisläbimõõt on vähemalt 38 mm

Joonis 3.

Turvapadja rakendumise ohtu kujutav piltkujutis, mida on kohustuslik kasutada ja mille laius on 40 mm ja kõrgus 28 mm või siis proportsionaalselt suurem

5.1.9.3. Juhul kui eesmiste sõitjaistmete ees on esiturvapadi, kinnitatakse hoiatussilt püsivalt kaassõitjapoolse päikesesirmi kummalegi küljele sellisesse kohta, et vähemalt üks päikesesirmil olev hoiatussilt on hoolimata päikesesirmi asendist igal ajal nähtav. Teise võimalusena asub üks hoiatus kokkupandud päikesesirmi nähtaval küljel ja teine lael päikesesirmi taga, nii et üks hoiatus on alati nähtaval. Hoiatussildi lihtne eemaldamine päikesesirmilt või laest, ilma et see jätaks ilmset ja selgelt nähtavat kahjustust päikesesirmile või sõitjateruumi laele, peab olema välistatud.

Kui sõidukil ei ole päikesesirmi või katuseakent, paigutatakse hoiatussilt alati selgelt nähtavasse kohta.

Kui sõiduki teistel sõitjaistmetel on esiturvapadi, peab hoiatus asuma otse asjaomase istme ees ning olema sellele istmele seljaga sõidusuunas paiknevat lapseturvasüsteemi paigutavale isikule alati selgesti nähtav. Selle punkti ja punkti 5.1.9.2 nõuded ei kehti sõitjaistmete puhul, millel on seade, mis lülitab seljaga sõidusuunas paikneva lapseturvasüsteemi paigaldamisel esiturvapadjasüsteemi automaatselt välja.

5.1.9.4. Sõidukiomaniku käsiraamatus peab olema hoiatusele viitav üksikasjalik teave; see teave peab sisaldama vähemalt järgmist teksti:

„Seljaga sõidusuunas paiknevat lapseturvasüsteemi EI TOHI MINGIL JUHUL paigaldada istmele, mille ees on AKTIVEERITUD TURVAPADI – LAPSE SURMA või RASKE KEHAVIGASTUSE OHT“ ([5])

([5]) Tüübikinnitusest sõltumata võivad kokkuleppeosalised täpsustada, millistes keeltes tuleb see tekst iga sõiduki puhul, mis nende territooriumil asuvas müügikohas turule lastakse, esitada.

Teksti juures peab olema sõidukis asuva hoiatussildi illustratsioon. Teave peab olema sõidukiomaniku käsiraamatus kergesti leitav (nt teabele osutav märge esilehel, vaheleht või eraldi vihik jne).

Käesoleva punkti nõuded ei kehti sõidukite puhul, mille kõikidel sõitjate istekohtadel on seade, mis seljaga sõidusuunas paikneva lapseturvasüsteemi paigaldamisel lülitab eesmise turvapadjasüsteemi automaatselt välja.

5.1.10. Istmete puhul, mis on ette nähtud kasutamiseks seisvas sõidukis ning mida on võimalik pöörata või mujale paigutada, kohaldatakse punkti 5.1.1 nõudeid vaid selliste asendite suhtes, mis on tavapärased teel liikuva sõiduki puhul käesoleva eeskirja kohaselt.

5.2. Üldnõuded

5.2.1. Turvavööd, turvasüsteemid ja ISOFIX-lapseturvasüsteemid ning 6. lisa 3. liitele vastavad i-Size-lapseturvasüsteemid kinnitatakse kinnituspunktidesse või i-Size-lapseturvasüsteemide puhul vastu sõiduki põhja kokkupuutepinda, mis vastavad ÜRO eeskirja nr 14 või ÜRO eeskirja nr 145 nõuetele, mis käsitlevad näiteks kujundust ja mõõtusid, kinnituspunktide arvu ja vastupidavust.

5.2.2. Tootja soovitatud ning 6. lisa 3. liitele vastavad turvavööd, turvasüsteemid ja lapseturvasüsteemid paigaldatakse selliselt, et õnnetusjuhtumi korral toimiksid need laitmatult ja vähendaksid kehavigastuste ohtu. Paigaldamisel tuleb eelkõige jälgida, et:

5.2.2.1. rihmad ei saaks nihkuda ohtlikku asendisse;

5.2.2.2. õigesti asetatud turvavöö õlalt mahalibisemise oht kasutaja ettepoole liikumise korral oleks minimaalne;

5.2.2.3. rihma läbikulumise oht kokkupuute tõttu sõiduki või istme ning tootja poolt soovitatud 6. lisa 3. liitele vastava lapseturvasüsteemi jäikade osadega oleks minimaalne.

5.2.2.4. Iga turvavöö, mis on ette nähtud teatavale istekohale, peab olema projekteeritud ja paigaldatud nii, et turvavöö oleks kasutamiseks kergesti kättesaadav. Peale selle peavad juhul, kui iste tervikuna või istmepadi ja/või seljatugi on kokkupandav, et võimaldada juurdepääsu sõiduki tagaosale või kauba- või pagasiruumile, nende istmete turvavööd pärast istmete kokkupanemist ja taas isteasendisse seadmist olema kasutamiseks kättesaadavad ning nende leidmine istme alt või tagant peab sõiduki kasutajatele mõeldud käsiraamatu abil olema jõukohane ühele inimesele, ilma et selleks oleks vaja harjutamist või kogemusi.

5.2.2.5. Tehniline teenistus peab kontrollima, et nõutavasse asendisse fikseeritud lukukeelega:

5.2.2.5.1. ei takista vöö võimalik lõtvus tootja soovitatud lapseturvasüsteemide nõuetekohast paigaldamist,

5.2.2.5.2. kolmepunktivööde puhul saab juhul, kui turvavöö diagonaalsele osale rakendatakse välispinget, tekitada turvavöö vööosas tõmbe, mille suurus on vähemalt 50 N, kui turvavööga on kinnitatud:

a) ÜRO eeskirja nr 44 8. lisa 1. liites määratletud mannekeen, mis kujutab 10-aastast last ja mis asetatakse käesoleva eeskirja 6. lisa 4. liite kohaselt;

b) käesoleva eeskirja 6. lisa 1. liite joonisel 1 kirjeldatud rakis istmetel, mis võimaldavad universaalkategooria lapseturvaseadme paigaldamist.

5.2.3. Allpool esitatud nõuet lukustuspunkti ja toimiva turvavöökinnituspunkti vahelise rihma kohta kohaldatakse ainult M_1-kategooria sõidukite tagumiste istekohtade suhtes.

5.2.3.1. Rihma tegeliku pikkuse ning EA-punkti ja Bd-punkti vahelise sirgjoonelise kauguse vahe peab olema 80 mm või väiksem.

Eespool nimetatud nõuete täitmist võib tootja äranägemisel näidata tegeliku sõiduki, osade, jooniste või 3D-andmetega.

Tootja peab tõendama vastavust tegeliku sõiduki ja/või osade ning joonise või 3D-andmete vahel.

5.2.3.2. Punkti 5.2.3.1 nõuet ei kohaldata, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest.

a) Turvavöökomplekt on varustatud eelpingutiga.

b) Tootja tõendab tehnilist teenistust rahuldaval viisil katseandmete, simulatsiooni või tugevusarvutustega, et lukurihma koostu toimimine vastab alapunktis c esitatud nõudele.

c) Kui lukurihma koostu katsetatakse käesoleva eeskirja 7. lisas kirjeldatud meetodil, ei tohi lukustuspunkt liikuda rohkem kui 80 mm, kui tõmbekoormus on 1 000 ±50 N.

5.3. Erinõuded turvavööde või turvasüsteemide jäikade osade jaoks

5.3.1. Jäigad osad, sealhulgas lukud, reguleerseadised ja kinnitusdetailid, ei tohi õnnetusjuhtumi korral suurendada sõitjale või muudele sõiduki kasutajatele kehavigastuse tekkimise ohtu.

5.3.2. Lukuavamisseadis peab olema sõitjale hästi nähtav ja kergesti kättesaadav ning sellise projektilahendusega, mis ei võimalda seda ekslikult või kogemata avada. Luku asetus peab olema selline, et lukk oleks kergesti kättesaadav päästjale, kes peab liiklusõnnetuse korral kasutaja turvavööst vabastama.

Lukk tuleb paigaldada nii, et see oleks nii koormuseta olekus kui kasutaja raskuse all ükskõik kumma käe ainsa liigutusega ühes suunas lihtsalt avatav.

Välimiste esiistmete turvavööde või turvasüsteemide lukud, välja arvatud traksvööde puhul, peavad olema samal viisil lukustatavad.

Kontrollimise teel tuleb kindlaks teha, et luku kasutajaga kokkupuutuva pinna laius on vähemalt 46 mm.

Kontrollimise teel tuleb kindlaks teha, et luku kasutajaga kokkupuutuv pind vastab ÜRO eeskirja nr 16 punkti 6.2.2.1 nõuetele.

5.3.3. Turvavöö peab kasutamisel automaatselt kasutajale seaduma või olema sellise lahendusega, et käsireguleerseadis oleks kasutajale hõlpsasti kättesaadav, mugav ning kergesti kasutatav. See peab olema ühe käega pingutatav kasutaja kehaehituse ja sõiduki istme asendiga sobivasse asendisse.

5.3.4. Tõmburitega kokkuehitatud turvavööd või turvasüsteemid peavad olema paigaldatud nii, et tõmburid töötaksid nõuetekohaselt ning rihma liikumine toimuks häireteta. Tuleb veenduda, et nii turvavöö kõrguse reguleerseadisel kui ka paindlikul õlakõrguse reguleerseadisel kohandab tõmbur vähemalt nende kõrgeimas ja madalaimas asendis pärast lukustamist turvavööd automaatselt sõitja õlaga ning et lukukeel liigub turvavöö avamise korral tagasi.

5.3.5. Selleks et teavitada sõiduki kasutajat (kasutajaid) laste transportimise suhtes kehtivatest nõuetest, peavad M_1-, M_2-, M_3- ja N_1-kategooria sõidukid vastama 6. lisa teabenõuetele. Vastavalt ÜRO eeskirja nr 14 või ÜRO eeskirja nr 145 asjaomastele ettekirjutustele peavad kõik M_1-kategooria sõidukid olema varustatud ISOFIX-kohtadega.

Esimene ISOFIX-koht peab võimaldama paigaldada vähemalt ühe kolmest 6. lisa 2. liites kirjeldatud näoga sõidusuunas paiknevast rakisest; teine ISOFIX-koht peab võimaldama paigaldada vähemalt ühe 6. lisa 2. liites kirjeldatud seljaga sõidusuunas paiknevast rakise. Teise ISOFIX-koha puhul, juhul kui seljaga sõidusuunas paikneva rakise paigaldamine ei ole sõiduki teises istmereas selle ehituse tõttu võimalik, on lubatud paigaldada üks rakis sõiduki mis tahes kohale.

5.3.6. Iga i-Size-istekoht peab võimaldama paigaldada ISOFIX-lapseturvarakiseid „ISO/F2X“, „ISO/R2“ ja 6. lisa 2. liites kirjeldatud tugijala paigaldusruumiosa ning 6. lisa 5. liites kirjeldatud istmekõrgenduse rakist „ISO/B2“ ilma ISOFIX-kinnitusteta (vt detail B). Üheaegselt peab olema võimalik hõivata kõiki kõrvuti asetsevaid i-Size istekohti. See tingimus on täidetud, kui kõrvuti asetsevate istekohtade vertikaalsete mediaantasapindade vahe on vähemalt 440 mm.

5.4. M-, N-, O-, L_2-, L_4-, L_5-, L_6-, L_7- ja T-kategooria sõidukitüübid, millele on antud ÜRO eeskirja nr 16 muudatusseeria 08 kohane tüübikinnitus enne 1. septembrit 2026 või muudatusseeria 09 kohane tüübikinnitus enne 1. septembrit 2027, loetakse käesolevale punktile 5 vastavaks.

5.5. X-kategooria sõidukite puhul võib lapseturvasüsteemi paigaldamiseks määrata sobivaks istekoha, mille ette on paigutatud rooliseade, tingimusel et täidetud on kõik punktides 5.1.9.2–5.1.9.4 sätestatud nõuded kaassõitja istekoha kohta.

6. Toodangu vastavus

Toodangu vastavuse menetlus peab vastama kokkuleppe liites 1 sätestatud korrale (E/ECE/TRANS/505/Rev.3) ja järgmistele nõuetele.

6.1. Iga käesoleva eeskirja alusel tüübikinnituse saanud sõiduk peab olema valmistatud nii, et see vastab tüübikinnituse saanud tüübile, ja vastama punkti 5 nõuetele.

7. Karistused toodangu mittevastavuse korral

7.1. Kui punkti 6.1 nõuded ei ole täidetud, võib sõidukitüübile käesoleva eeskirja alusel antud tüübikinnituse tühistada.

7.2. Kui käesolevat eeskirja kohaldav kokkuleppeosaline tühistab tüübikinnituse, mille ta on varem andnud, teatab ta sellest viivitamata teistele käesolevat eeskirja kohaldavatele kokkuleppeosalistele, saates neile käesoleva eeskirja 1. lisas esitatud näidisele vastava teatisevormi.

8. Sõidukitüübi muutmine ja tüübikinnituse laiendamine

8.1. Igast sõidukitüübi muudatusest, mis on seotud käesoleva ÜRO eeskirjaga, teatatakse tüübikinnitusasutusele, kes andis sellele sõidukitüübile tüübikinnituse. Sellisel juhul võib tüübikinnitusasutus:

a) tootjaga konsulteerides otsustada, et tuleb anda uus tüübikinnitus, või

b) kohaldada punktis 8.1.1 kindlaks määratud menetlust (läbivaatamine) ja vajaduse korral punktis 8.1.2 kindlaks määratud menetlust (laiendamine).

8.1.1. Läbivaatamine

Kui teabedokumentides esitatud andmeid on muudetud ja tüübikinnitusasutus leiab, et tõenäoliselt ei avalda tehtud muudatused märgatavat ebasoovitavat mõju ning et sõiduk vastab igal juhul endiselt nõuetele, nimetatakse muudatust „läbivaatamiseks“.

Sel juhul annab tüübikinnitusasutus vajaduse korral välja teabedokumentide parandatud leheküljed, märkides igale parandatud leheküljele selgelt muudatuse laadi ja uue väljaandmiskuupäeva. See nõue loetakse täidetuks, kui on olemas teabedokumentide konsolideeritud ja ajakohastatud versioon koos muudatuse üksikasjaliku kirjeldusega.

8.1.2. Laiendamine

Muudatust nimetatakse „laiendamiseks“, kui peale teatmikus esitatud andmete muutmise

a) on vaja teha täiendavaid kontrollimisi või katseid või

b) on muutunud andmed, mis esitatud teatises (välja arvatud selle lisad), või

c) pärast hilisema muudatusseeria jõustumist taotletakse sellekohast tüübikinnitust.

8.2. Teatis tüübikinnituse andmise, laiendamise või andmata jätmise kohta edastatakse käesolevat ÜRO eeskirja kohaldavatele kokkuleppeosalistele punktis 4.3 sätestatud korras. Peale selle muudetakse 1. lisa teatisele lisatud teabedokumentide ja katsearuannete sisukorda nii, et on näha kõige viimase läbivaatamise või laiendamise kuupäev.

8.3. Tüübikinnitust laiendanud tüübikinnitusasutus määrab igale laienduse kohta koostatud teatisevormile seerianumbri.

9. Tootmise lõpetamine

Kui tüübikinnituse omanik lõpetab täielikult käesoleva eeskirja alusel tüübikinnituse saanud seadme tootmise, siis teatab ta sellest tüübikinnituse andnud asutusele. Pärast sellekohase teate saamist teatab kõnealune asutus sellest teistele käesolevat eeskirja kohaldavatele 1958. aasta kokkuleppe osalistele, kasutades käesoleva eeskirja 1. lisas esitatud näidisele vastavat teatisevormi.

10. Tüübikinnituskatsete eest vastutavate tehniliste teenistuste ja tüübikinnitusasutuste nimed ja aadressid

Käesolevat ÜRO eeskirja kohaldavad 1958. aasta kokkuleppe osalised edastavad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni sekretariaadile tüübikinnituskatsete eest vastutavate tehniliste teenistuste nimed ja aadressid ning nende tüübikinnitusasutuste nimed ja aadressid, kes annavad tüübikinnitusi ja kellele tuleb saata vormikohased teatised teistes riikides välja antud tüübikinnituste, nende laiendamise, andmata jätmise või tühistamise kohta.

11. Üleminekusätted

11.1. Üldteave

11.1.1. Käesolevat eeskirja kohaldavad kokkuleppeosalised võivad anda tüübikinnitusi käesoleva eeskirja mis tahes varasema muudatusseeria kohaselt.

11.1.2. Käesolevat eeskirja kohaldavad kokkuleppeosalised annavad jätkuvalt laiendusi olemasolevatele tüübikinnitustele, mis on antud käesoleva eeskirja varasemate muudatusseeriate alusel.

11.2. Üleminekusätted muudatusseeria 01 jaoks

11.2.1. Alates muudatusseeria 01 ametlikust jõustumiskuupäevast ei tohi ükski käesolevat eeskirja kohaldav kokkuleppeosaline keelduda tüübikinnituse andmisest või selle tunnustamisest käesoleva eeskirja alusel, mida on muudetud muudatusseeriaga 01.

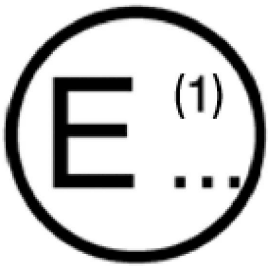
11.2.2. Alates 1. septembrist 2027 ei ole käesolevat eeskirja kohaldavad kokkuleppeosalised kohustatud tunnustama tüübikinnitusi, mis on antud varasemate muudatusseeriate alusel esmakordselt pärast 1. septembrit 2027.

11.2.3. Käesolevat eeskirja kohaldavad kokkuleppeosalised tunnustavad jätkuvalt käesoleva eeskirja algversiooni kohaseid tüübikinnitusi, mis on antud esmakordselt enne 1. septembrit 2027.

1. LISA

Teatis

(Suurim formaat: A4 (210 x 297 mm))

Välja andnud: Ametiasutuse nimi:
……
……
……

mis käsitleb sõidukitüübi: ([2])
tüübikinnituse andmist
tüübikinnituse laiendamist
tüübikinnituse andmata jätmist
tüübikinnituse tühistamist
tootmise lõpetamist

seoses turvavööde, turvasüsteemide, lapseturvasüsteemide, ISOFIX-lapseturvasüsteemide ja i-Size-lapseturvasüsteemide paigaldamisega ÜRO eeskirja nr 173 kohaselt

Tüübikinnituse nr: ……

1. Üldteave ……

1.1. Mark (tootja kaubanimi): ……

1.2. Tüüp ja üldine müüginimetus / üldised müüginimetused: ……

1.3. Tüübi identifitseerimisandmed, kui need on märgitud sõidukile: ……

……

1.3.1. Selle märgistuse asukoht ……

1.4. Sõidukikategooria ……

1.5. Tootja nimi ja aadress ……

1.6. Koostetehas(t)e aadress(id) ……

1.7. Tüübikinnituskatsete eest vastutav tehniline teenistus ……

1.8. Katsearuande kuupäev ……

1.9. Katsearuande number ……

2. Sõiduki ehituse üldandmed

2.1. Representatiivsõiduki fotod ja/või joonised

([1]) Tüübikinnituse andnud, seda laiendanud, selle andmata jätnud või selle tühistanud riigi tunnusnumber (vt käesoleva eeskirja sätted tüübikinnituse kohta).
([2]) Mittevajalik maha tõmmata.

3. Kere

3.1. Istmed

3.1.1. Number .....

3.1.2. Asukoht ja paigutus .....

3.1.2.1. Istekoht (istekohad), mis on ette nähtud kasutamiseks ainult seisvas sõidukis .....

3.1.3. Omadused: kirjeldus ja joonised

3.1.3.1. Istmed ja nende kinnituspunktid .....

3.1.3.2. Reguleerimissüsteem .....

3.1.3.3. Nihutus- ja lukustussüsteemid .....

3.1.3.4. Turvavöökinnituspunktid, kui need on istmesse sisse ehitatud .....

3.2. Turvavööd ja/või muud turvasüsteemid

3.2.1. Turvavööde ja turvasüsteemide arv ja paigutus ning istmed, kus neid saab kasutada .....

		Täielik tüübikinnitus-tähis	Variant (vajaduse korral)	Turvavöö kõrguse regulaator (jah/ei/valikuline)
Esimene istmerida	R			
	C			
	L			
Teine istmerida	R			
	C			
	L			

(R = parempoolne istekoht, C = keskmine istekoht, L = vasakpoolne istekoht)

3.2.2. Lisaturvasüsteemide laad ja asend (märkida on/ei ole/valikuline)

		Esiturvapadi	Külgturvapadi	Turvavöö eelpinguti
Esimene istmerida	R			
	C			
	L			
Teine istmerida	R			
	C			
	L			

(R = parempoolne istekoht, C = keskmine istekoht, L = vasakpoolne istekoht)

3.2.3. Turvavöökinnituspunktide arv ja paigutus ning tõend ÜRO eeskirjale nr 14 vastavuse kohta (st tüübikinnitusnumber või katsearuanne).

3.3. ISOFIX-kinnituspunktid

3.3.1. ISOFIX-kinnituspunktide arv ja paigutus ning tõend ÜRO eeskirjale nr 14 või nr 145 vastavuse kohta (st tüübikinnitusnumber või katsearuanne).

4. Koht .....

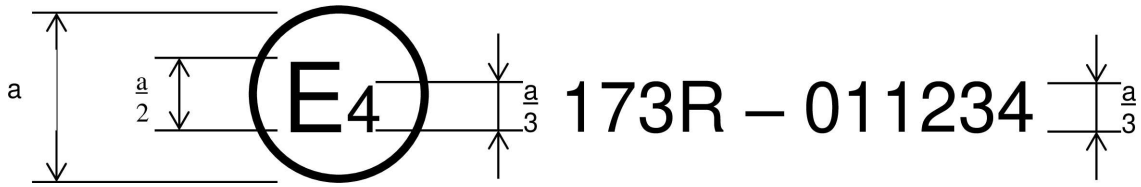
5. Kuupäev .....

6. Allkiri .....

2. LISA

Tüübikinnitustähise kujundus

(vt käesoleva eeskirja punktid 4.5–4.5.2)

a = vähemalt 8 mm

Sõidukile kinnitatud eespool kujutatud tüübikinnitustähis näitab, et asjaomane sõidukitüüp on saanud tüübikinnituse Madalmaades (E4) ÜRO eeskirja nr 173 alusel ja kannab tüübikinnitusnumbrit 011234. Tüübikinnitusnumbri kaks esimest kohta (01) näitavad, et tüübikinnitus on antud vastavalt muudatusseeriaga 01 muudetud ÜRO eeskirja nr 173 nõuetele.

3. LISA

Kasutusjuhend

Kasutusjuhend (võib sisalduda sõiduki kasutaja käsiraamatus, kui tootja tarnib juba paigaldatud turvavöödega sõiduki), milles antud juhised tagavad kasutajale turvavöö võimaluste maksimaalse kasutamise. Kõnealuses juhendis tuuakse esile:

a) turvavöö kasutamise vajalikkus kõikidel sõitudel;

b) turvavöö õige kasutamisviis, eelkõige:

   i) luku ettenähtud paiknemiskoht;

   ii) rihma pingutatuse vajalikkus kasutamise ajal;

   iii) rihmade nõuetekohane asend ning vajadus vältida nende keerdumist;

   iv) asjaolu, et iga rihma tohib kasutada ainult üks sõitja ning et rihma ei tohi kinnitada ümber sõitja süles istuva lapse;

c) luku kasutusviis;

d) reguleerimisseadise kasutusviis;

e) seadisesse kuuluva tõmburi käivitusviis ning selle lukustumise kontrollimise viis;

f) soovitatavad turvavöö puhastamise ning vajaduse korral puhastusjärgse uuesti kokkupanemise viisid;

g) turvavöö väljavahetamise tarvidus juhul, kui seda on kasutatud raskes liiklusõnnetuses või kui sellel on tugeva kulumise või katkemise märke või kui turvavöö on varustatud visuaalse ülekoormuse näidikuga ja see näitab, et turvavöö ei sobi enam edasiseks kasutamiseks või eelpingutusseadmega varustatud turvavööde puhul siis, kui eelpinguti on tööle hakanud;

h) asjaolu, et turvavööd ei tohi mitte mingil viisil muuta, sest see võib muuta turvavöö kasutuks, ning nõuetekohase kokkupaneku juhend, mis on vajalik eelkõige nende turvavöökomplektide puhul, mille ehitus võimaldab neid osadeks lahti võtta;

i) asjaolu, et turvavöö on ette nähtud täiskasvanutele;

j) turvavöö hoidmine juhul, kui seda ei kasutata.

4. LISA

Istekohtade H-punkti ja torso tegeliku kaldenurga kindlaksmääramise kord ([1])

1. liide. Kolmemõõtmelise H-punkti seadme kirjeldus ([1])

2. liide. Kolmemõõtmeline taustsüsteem ([1])

3. liide. Istekohtade võrdlusandmed ([1])

([1]) Menetlust on kirjeldatud ühisresolutsiooni nr 1 (M.R.1) lisandis 6 (dokument ECE/TRANS/WP.29/1101/Amend.5); vt https://unece.org/transport/vehicle-regulations/wp29/resolutions.

5. LISA

Turvavööde paigaldamine vööde ja tõmburite tüüpide kaupa

Turvavööde ja tõmburite miinimumnõuded						
Sõidukikategooria	Näoga sõidusuunas paiknevad istekohad				Seljaga sõidusuunas paiknevad istekohad	Küljega sõidusuunas paiknev istekoht
	Välimised istekohad		Keskmine istekoht			
	Esikülg	Muu kui esikülg	Esikülg	Muu kui esikülg		
M_1	Ar4m	Ar4m	Ar4m	Ar4m	B, Br3, Br4m	-
M_2 < 3,5 t	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm	Br3, Br4m, Br4Nm	-
M_2 > 3,5 t	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m või Ar4Nm ●	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m või Ar4Nm ●	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m või Ar4Nm ●	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m või Ar4Nm ●	Br3, Br4m, Br4Nm	-
M_3	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m või Ar4Nm ● Vt vöörihma lubamise tingimused punktis 5.1.7.	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m või Ar4Nm ● Vt vöörihma lubamise tingimused punktis 5.1.7.	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m või Ar4Nm ● Vt vöörihma lubamise tingimused punktis 5.1.7.	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m või Ar4Nm ● Vt vöörihma lubamise tingimused punktis 5.1.7.	Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm
N_1	Ar4m, Ar4Nm	Ar4m, Ar4Nm, Br4m, Br4Nm Ø	B, Br3, Br4m, Br4Nm või A, Ar4m, Ar4Nm*	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm	-
		Punkti 5.1.2.1 vöörihm lubatud, kui istekoht on vahekäigu pool.	Punkti 5.1.6 vöörihm lubatud, kui tuuleklaas ei asu võrdlusalas.			
N_2	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m, Ar4Nm* Punkti 5.1.6 vöörihm lubatud, kui tuuleklaas[Z] ei asu võrdlusalas, või kui istme ees paikneb rool.	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm või A, Ar4m, Ar4Nm* Punkti 5.1.6 vöörihm lubatud, kui tuuleklaas ei asu võrdlusalas.	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm	-

Turvavööde ja tõmburite miinimumnõuded						
Sõidukikategooria	Näoga sõidusuunas paiknevad istekohad				Seljaga sõidusuunas paiknevad istekohad	Küljega sõidusuunas paiknev istekoht
	Välimised istekohad		Keskmine istekoht			
	Esikülg	Muu kui esikülg	Esikülg	Muu kui esikülg		
N_3	Br3, Br4m, Br4Nm või Ar4m, Ar4Nm* Punkti 5.1.6 vöörihm lubatud, kui tuuleklaas[Z] ei asu võrdlusalas, või kui istme ees paikneb rool.	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm või A, Ar4m, Ar4Nm* Punkti 5.1.6 vöörihm lubatud, kui tuuleklaas ei asu võrdlusalas.	B, Br3, Br4m, Br4Nm	B, Br3, Br4m, Br4Nm	-

A: kolmepunktivöö (vöörihm ja diagonaalrihm) B: kahepunktivöö (vöörihm) r: tõmbur m: mitmetoimelise lukustusviisiga hädalukustuv tõmbur
3: iselukustuv tõmbur 4: hädalukustuv tõmbur N: kõrgem kiirenduslävi

*: kehtib käesoleva eeskirja punkti 5.1.6 suhtes Ø: kehtib käesoleva eeskirja punkti 5.1.2,1 suhtes ●: kehtib käesoleva eeskirja punkti 5.1.7 suhtes (vt käesoleva eeskirja punktid 2.12.3 ja 2.12.5)

Z: Käesolevas eeskirjas kehtib alljärgnev. X-kategooria sõidukite puhul loetakse eesmine väline klaaspind või muu pind tuuleklaasiks.

Märkus a. Kõigil juhtudel võib paigaldada kõigi A- või B-tüüpi turvavööde asemel kõiki S-tüüpi turvavöid tingimusel, et kasutatakse ÜRO eeskirja nr 14 kohaseid kinnituspunkte.
Kui traksvöö on vastavalt nimetatud eeskirjale saanud tüübikinnituse S-tüüpi turvavööna, võib tootja/taotleja näha ette võimaluse kasutada vöörihma, õlarihmu ja võimalusel ühte või mitut tõmburit, ühte või kahte täiendavat jalgadevahelist rihma koos vastavate kinnitusdetailidega. Need lisakinnitused ei pea vastama ÜRO eeskirja nr 14 nõuetele.

Märkus b. M_2- ja M_3-kategooria kõigi klasside sõidukitel peavad näoga sõidusuunas olevad istmed, mille ees on sisseehitatud lapseturvasüsteem, olema varustatud vähemalt Ar-tüüpi turvavöödega.

6. LISA

Täiskasvanute turvavööde ja turvasüsteemide paigaldusnõuded mootorsõidukites näoga sõidusuunas asuvatel istmetel ning ISOFIX-lapseturvasüsteemide ja i-Size-lapseturvasüsteemide paigaldusnõuded

1. Vastavus lapseturvasüsteemidele

1.1. Sõiduki tootja lisab sõiduki käsiraamatusse lihtsad nõuanded sõiduki kasutajale iga sõitjaistme sobivuse kohta lapseturvasüsteemi paigaldamiseks. See teave peab olema pildiline või vähemalt ühes selle riigi keeltest, kus sõiduk müüki pannakse.

Iga näoga sõidusuunas asuva reisijaistekoha ja iga kindlaksmääratud ISOFIX-koha kohta peab tootja märkima, kas:

a) istekoht on sobiv universaalkategooria lapseturvasüsteemi jaoks (vt punkt 1.2) ja/või

b) istekoht on sobiv i-Size-lapseturvasüsteemi jaoks (vt punkt 1.4) ja/või

c) istekoht on sobiv alakinnitusega varustatud lapseturvasüsteemi jaoks ja/või

d) istekoht on sobiv muud tüüpi lapseturvasüsteemi jaoks (vt nt punkt 1.3).

Kui istekoht sobib ainult näoga sõidusuunas asuvatele lapseturvasüsteemidele, tuleb ka see märkida sõiduki käsiraamatusse.

Lisaks eespool nimetatud teabele, mis on suunatud sõiduki kasutajale, teeb sõiduki tootja kättesaadavaks käesoleva lisa 3. liites nimetatud teabe. Kõnealune teave võib sisalduda näiteks sõiduki käsiraamatu eri lisades või sõiduki tehnilistes kirjeldustes või vastaval veebisaidil. Sõiduki käsiraamatus tuleb täpsustada juurdepääsu sellele teabele.

1.2. Universaalkategooria lapseturvasüsteem on lapseturvasüsteem, mis on saanud tüübikinnituse ÜRO eeskirja nr 44 muudatusseeria 04 kohasesse universaalkategooriasse kuuluvana või ühte ÜRO eeskirja nr 129 või selle hilisemate muudatusseeriate kohasesse universaalkategooriasse kuuluvana. Istekohad, mis on näidatud sõiduki tootja poolt sobivatena universaalkategooria lapseturvasüsteemi paigaldamiseks, peavad vastama käesoleva lisa 1. ja 5. liite sätetele.

1.3. ISOFIX-lapseturvasüsteem on lapseturvasüsteem, mis on saanud tüübikinnituse ÜRO eeskirja nr 44 muudatusseeria 03 5. täienduse või ÜRO eeskirja nr 129 (või selle hilisemate muudatuste) kohaselt. Istekohad, mis on näidatud sõiduki tootja poolt sobivatena ISOFIX-lapseturvasüsteemi paigaldamiseks, peavad vastama käesoleva lisa 2. liite sätetele.

1.4. i-Size-lapseturvasüsteem on lapseturvasüsteem, mis on saanud tüübikinnituse ÜRO eeskirja nr 129 kohasesse i-Size-kategooriasse kuuluvana. Istekohad, mis on näidatud sõiduki tootja poolt sobivatena i-Size-lapseturvasüsteemi paigaldamiseks, peavad vastama käesoleva lisa 2. ja 5. liite sätetele.

6. lisa 1. liide

Sõiduki turvavöökomplektide abil paigaldatavate universaalkategooria lapseturvasüsteemide paigaldusnõuded

1. Üldteave

1.1. Käesolevas liites esitatud katsemenetluse abil ja nõuete kohaselt määratakse kindlaks istekohtade sobivus universaalkategooria lapseturvasüsteemide paigaldamiseks.

1.2. Katsed võib sooritada kas sõidukil või katsetamisteks ettenähtud sõidukiosal.

2. Katse käik

2.1. Iste reguleeritakse selle kõige tagumisse ja madalamasse asendisse.

2.2. Istme seljatugi reguleeritakse vastavalt tootja poolt ettenähtud nurgale. Muude juhiste puudumise korral tuleks seljatugi seada asendisse, mis moodustab seljatoe vertikaalasendi suhtes 25° nurga, või sellele kõige lähemasse fikseeritud asendisse.

2.3. Õla kinnituspunkt seatakse kõige madalamasse asendisse.

2.4. Seljatugi ja istmepadi kaetakse puuvillase riidega.

2.5. Rakis asetatakse sõiduki istmele (vt käesoleva liite joonis 1).

2.6. Kui istekohal on ette nähtud kasutada näoga või seljaga sõidusuunas paiknevat universaalkategooria turvasüsteemi, toimitakse vastavalt punktidele 2.6.1, 2.7, 2.8, 2.9 ja 2.10. Kui istekohal on ette nähtud kasutada ainult näoga sõidusuunas paiknevat universaalkategooria turvasüsteemi, toimitakse vastavalt punktidele 2.6.2, 2.7, 2.8, 2.9 ja 2.10.

2.6.1. Turvavöö rihm tõmmatakse ümber rakise ligikaudu samasse asendisse, nagu on näidatud joonistel 2 ja 3, ning lukustatakse.

2.6.2. Turvavöö vöörihm tõmmatakse raadiusega 150 mm ligikaudu samasse asendisse ümber rakise alumise osa, nagu on näidatud joonisel 3, ning lukustatakse.

2.7. Veenduge, et rakise vertikaalne sümmeetriatasand on ±25 mm kaugusel istme vertikaalsest sümmeetriatasandist.

2.8. Veenduge, et lindi lõtk on eemaldatud. Lõtke eemaldamiseks kasutatakse piisavalt jõudu, püüdmata seejuures linti pingutada.

2.9. Rakise esikülje keskosa surutakse alumise pinnaga paralleelselt mõjuva jõuga 100 ±10 N tahapoole, seejärel surve eemaldatakse.

2.10. Rakise ülemise pinna keskosa surutakse vertikaalselt alla jõuga 100 ±10 N, seejärel surve eemaldatakse.

3. Nõuded

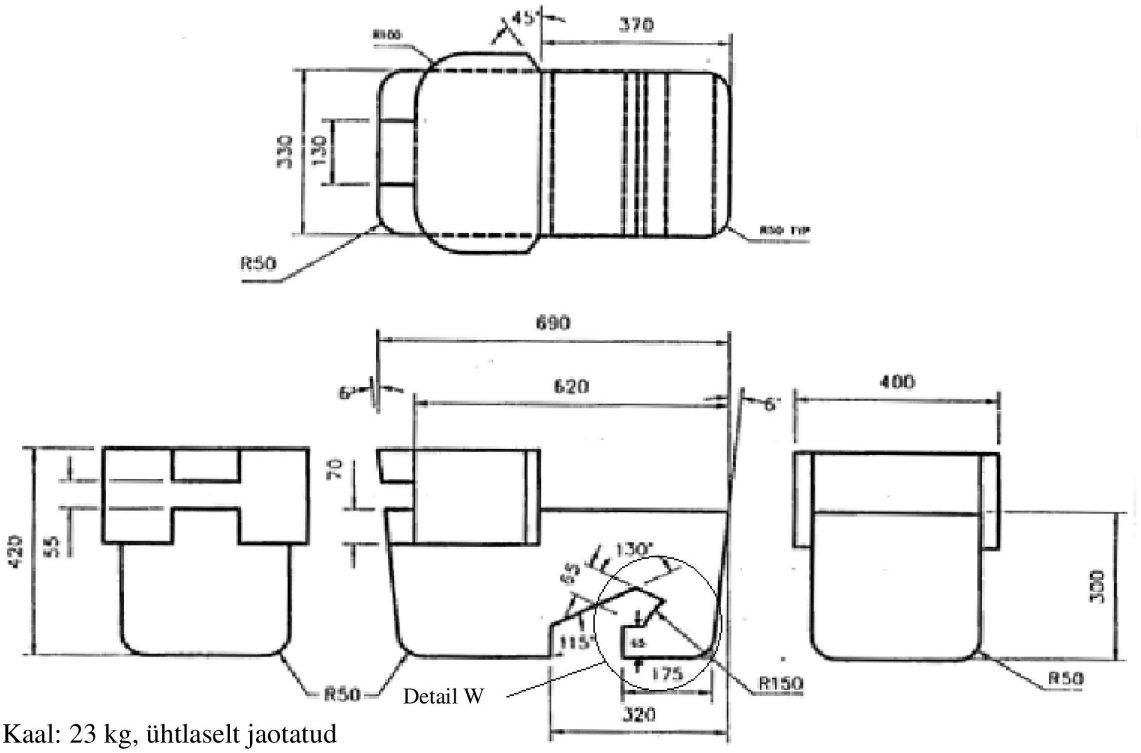
3.1. Rakise põhi peab olema kokkupuutes nii istmepadja pinna eesmise kui ka tagumise osaga. Kui turvavöö juurdepääsuava katseseadmes seda takistab, võib selle ava katta katseseadme alumise pinna kõrgusel.

3.2. Turvavöö vööosa peab vöörihma liikumisraja tagumistes otstes mõlemal küljel katseseadmega kokku puutuma (vt joonis 3). Turvavöö lint peab alati katma punktid BP kumera serva vasakus ja paremas otsas; punkti BP täpset asendit kumeral serval näitab detail W joonisel 1.

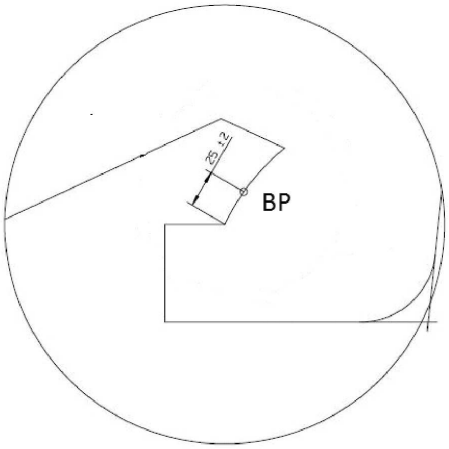
3.3. Kui eespool nimetatud nõudeid ei ole võimalik punktides 2.1, 2.2 ja 2.3 osutatud reguleerimise abil täita, siis võib istme, seljatoe ja turvavöökinnituspunktid reguleerida alternatiivsesse tootja poolt tavapäraseks kasutamiseks ettenähtud asendisse, seejärel korratakse eespool nimetatud paigaldusmenetlust ning kontrollitakse uuesti, et nõuded oleksid täidetud. See alternatiivne asend lisatakse käesoleva lisa 3. liites esitatud tabelisse 1.

Joonis 1.

Rakise tehniline kirjeldus (kõik mõõtmed millimeetrites)

Kaal: 23 kg, ühtlaselt jaotatud

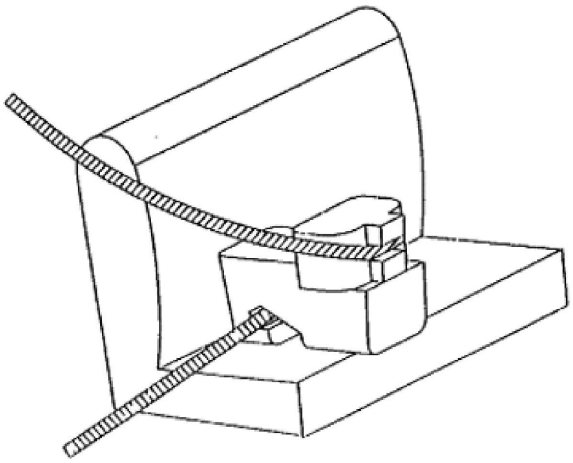

Detail W

Joonis 2.

Seadme paigaldamine sõiduki istmele

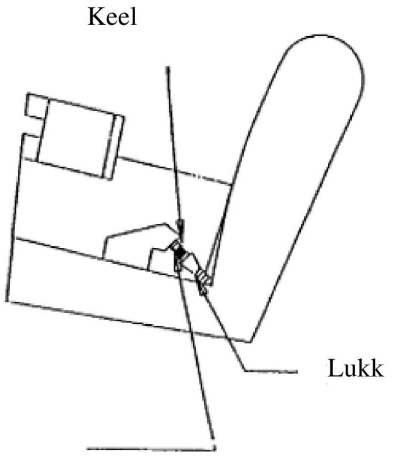
(vt punkt 2.6.1)

Joonis 3.

Vastavuse kontrollimine

(vt punktid 2.6.1 ja 3.2)

Joonisel on kujutatud ainult vöörihm

6. lisa 2. liide

Näoga või seljaga sõidusuunas paiknevate universaal- ja pooluniversaalkategooria ISOFIX-lapseturvasüsteemide paigaldusnõuded ISOFIX-kohtadel või i-Size-istekohtadel

1. Üldteave

1.1. Käesolevas liites esitatud katsemenetluse abil ja nõuete kohaselt määratakse kindlaks ISOFIX-kohtade sobivus universaal- ja pooluniversaalkategooria ISOFIX-lapseturvasüsteemide paigaldamiseks ning i-Size-istekohtade sobivus i-Size-lapseturvasüsteemide paigaldamiseks.

1.2. Universaalkategooria lapseturvasüsteem tähendab lapseturvasüsteemi, mis on saanud tüübikinnituse universaalkategooriasse kuuluvana ÜRO eeskirja nr 44 muudatusseeria 03 5. täienduse (või hilisemate muudatusseeriate) kohaselt. Istekohad, mis sobivad sõiduki tootja märgistuse kohaselt universaalkategooria lapseturvasüsteemi paigaldamiseks, peavad vastama käesoleva lisa 1. liite sätetele.

2. Katse käik

Tootja määratud ISOFIX-kohti sõidukis kontrollitakse, et tagada, et sellele saab paigaldada käesoleva lisa punktis 4 nimetatud lapseturvarakise. Kui sõiduki tootja on sätestanud, et ISOFIX-kohale sobib teatav lapseturvarakis, siis eeldatakse, et samasuunaliselt on võimalik paigaldada ka väiksemaid rakiseid.

Tootja määratud i-Size-istekohti kontrollitakse, et tagada, et sellele saab paigaldada nii ISO/R2 kui ka ISO/F2X lapseturvarakise (vt käesoleva lisa punkt 4), kaasa arvatud i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosa.

Nii ISOFIX- kui ka i-size-istekohtade suhtes kehtib järgmine kord.

2.1. Lapseturvarakise katsetamisel istmel koos i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosaga või ilma võib seda istet reguleerida pikisuunaliselt kõige tagumisse ja madalamasse asendisse.

2.2. Istme seljatugi reguleeritakse vastavalt tootja poolt ettenähtud nurgale ja peatugi madalaimasse ja kõige tagumisse asendisse. Muude juhiste puudumise korral kasutakse seljatoe asendit, mis vastab torso 25° kaldenurgale seljatoe vertikaalasendi suhtes, või sellele lähimat fikseeritud asendit.

Lapseturvarakise katsetamisel tagaistmel koos i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosaga või ilma võib selle tagaistme ees asuvat esiistet reguleerida pikisuunaliselt ettepoole, kuid mitte rohkem kui keskmisse asendisse istme kõige tagumise ja kõige eesmise asendi vahel. Ka istme seljatoe nurka võib reguleerida, kuid mitte püstisemasse asendisse, kui see, mis vastab torso kaldenurgale 15°.

2.3. Seljatugi ja istmepadi kaetakse puuvillase riidega.

2.4. ISOFIX-kohale või i-Size-istekohale paigaldatakse lapseturvarakis koos i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosaga või ilma.

2.5. ISOFIX-kinnituspunktide vahelist keskosa surutakse alumise pinnaga paralleelselt mõjuva jõuga 100 ±10 N ISOFIX-kinnitussüsteemi poole, seejärel surve eemaldatakse.

2.6. Lapseturvarakis koos i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosaga või ilma kinnitatakse ISOFIX-kinnitussüsteemi külge.

2.7. Rakise ülemise pinna keskosa surutakse vertikaalselt alla jõuga 100 ±10 N, seejärel surve eemaldatakse.

3. Nõuded

Järgmisi katsetingimusi rakendatakse lapseturvarakiste puhul koos i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosaga või ilma ainult siis, kui lapseturvarakis paigaldatakse ISOFIX-kohale ja/või i-Size-istekohale. Nende tingimuste kohaselt ei nõuta, et lapseturvarakist koos i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosaga või ilma peab olema võimalik liigutada ISOFIX-kohale ja/või i-Size-istekohale ja sealt ära.

3.1. Lapseturvarakist koos i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosaga või ilma peab olema võimalik paigaldada ilma sõiduki sisemust vigastamata. Lapseturvarakise aluse pikisuunaline kaldenurk peab olema 15° ±10° horisontaalse tasapinna kohal, mis läbib ISOFIX-kinnitussüsteemi. ISOFIX-kinnitusi võib jooniste 1–9 detaili Y kohaselt reguleerida pikisuunas –10 mm kuni +70 mm ulatuses, et lihtsustada interferentsi kontrollimist. Joonistel on esitatud kõige enam väljaulatuvad asendid.

3.2. Peab säilima ligipääs ISOFIX-ülakinnituspunktile, kui see on olemas.

3.3. Kui eespool nimetatud nõudeid ei ole võimalik lõikes 2 nimetatud reguleerimise abil täita, võib istme, seljatoe ja peatoe asendi reguleerida alternatiivsesse tootja poolt tavapäraseks kasutamiseks ettenähtud asendisse, seejärel korratakse uuesti eespool kirjeldatud paigaldusmenetlust ning kontrollitakse, et nõuded oleksid täidetud. Neid alternatiivseid asendeid kirjeldatakse sõiduki käsiraamatus ja lisateave nende kohta esitatakse käesoleva lisa 3. liites. I-Size-istekohtade ees paiknevaid sõitjaistmeid võib harilikust kasutusasendist ka ettepoole nihutada. Sel juhul kinnitab sõiduki tootja sõiduki käsiraamatus, et vastavat sõitjaistet ei tohi sellises nihutatud asendis kasutada.

3.4. Kui eespool nimetatud nõudeid ei ole võimalik täita, kui mõned eemaldatavad salongielemendid on paigaldatud, võib sellised elemendid eemaldada ning seejärel kontrollitakse uuesti, et punktis 3 nimetatud nõuded oleksid täidetud. Sel juhul lisatakse vastav teave käesoleva lisa 3. liites esitatud tabelisse 1.

4. ISOFIX-lapseturvasüsteemide suurusklasside rakised

— ISO/F3: näoga sõidusuunas paiknev täiskõrgusega väikelapseturvasüsteem

— ISO/F2: näoga sõidusuunas paiknev vähendatud kõrgusega väikelapseturvasüsteem

— ISO/F2X: näoga sõidusuunas paiknev vähendatud kõrgusega väikelapseturvasüsteem

— ISO/R3: seljaga sõidusuunas paiknev täissuurusega väikelapseturvasüsteem

— ISO/R2: seljaga sõidusuunas paiknev vähendatud suurusega väikelapseturvasüsteem

— ISO/R2X: seljaga sõidusuunas paiknev vähendatud suurusega väikelapseturvasüsteem

— ISO/R1: seljaga sõidusuunas paiknev imikuturvasüsteem

— ISO/L1: vasaku küljega sõidusuunas paiknev lapseturvasüsteem (turvahäll)

— ISO/L2: parema küljega sõidusuunas paiknev lapseturvasüsteem (turvahäll)

Eespool nimetatud rakised tuleb ehitada massiga vahemikus 10 kuni 13 ±1 kg ja nad peavad olema toimimisnõuetele vastamiseks sobiva vastupidavuse ning jäikusega, vastavalt järgmisele tabelile.

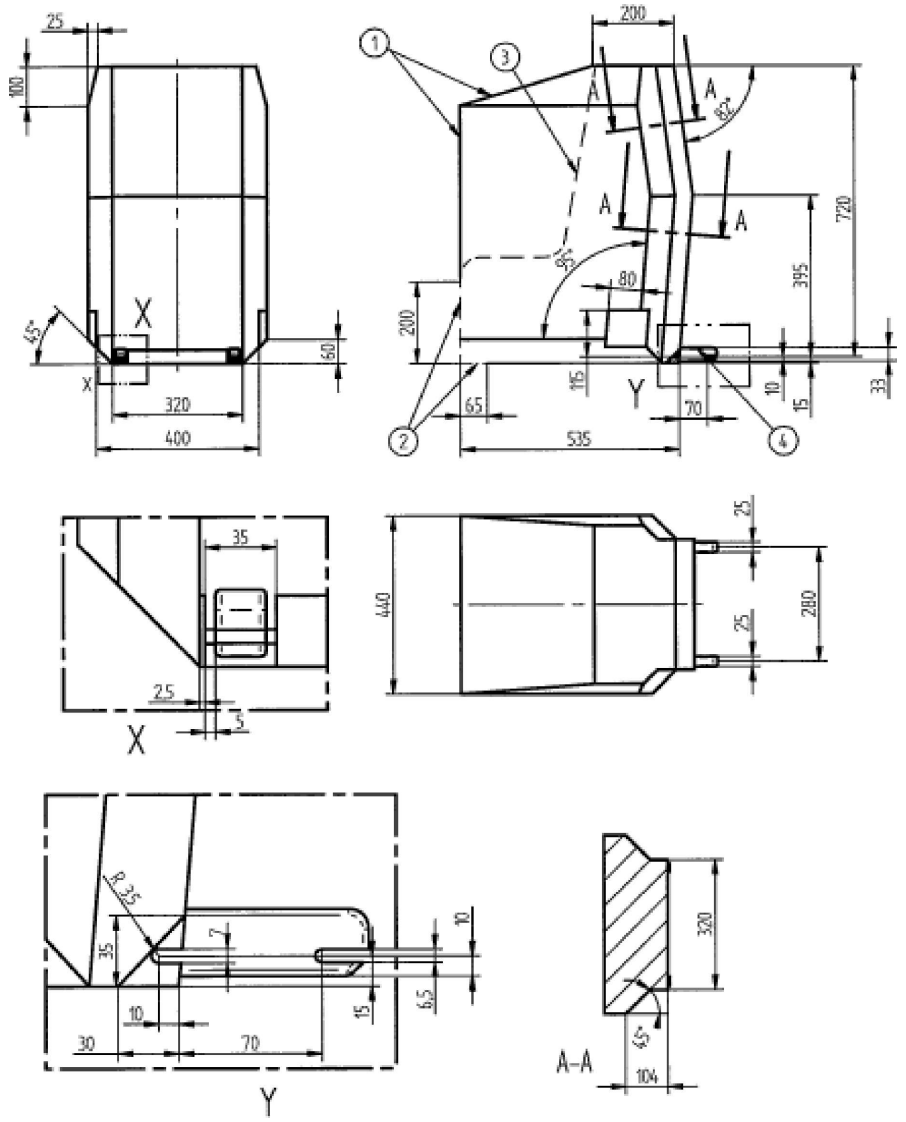
Lapseturvarakis	Mass (kg)	Lubatud hälve (kg)
R1 [a]	10	±1
R2 / R2X [a]	10	±1
R3	13	±1
L1 / L2	13	±1
F2 / F2X [a]	13	±1
F3	13	±1

[a] Arvesse on võetud ISOFIXi põhimassi.

4.1. Näoga sõidusuunas paikneva täiskõrgusega väikelapseturvasüsteemi skeem

Joonis 1.

ISOFIX SUURUSKLASSI A näoga sõidusuunas paikneva täiskõrgusega väikelapseturvasüsteemi (kõrgus 720 mm) ISO/F3 skeemi mõõtmed

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1 Eesmised ja ülemised piirid

2 Katkendjoonega on tähistatud ala, kuhu tugijalg võib ulatuda.

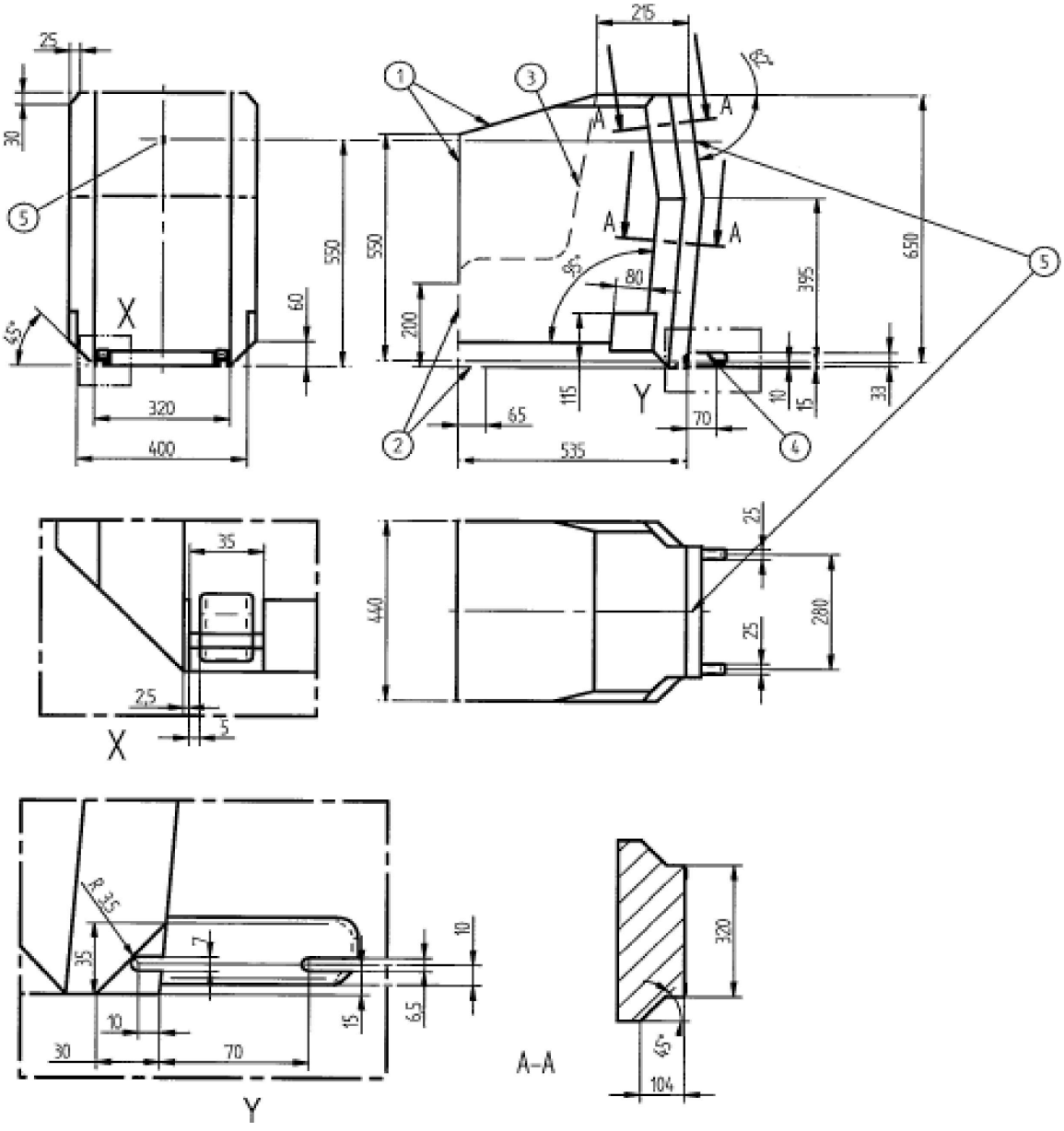
3 Ei kohaldata.

4 Lukusti piirkonna täpsem kirjeldus on esitatud ÜRO eeskirjades nr 44 ja nr 129.

4.2. Näoga sõidusuunas paikneva vähendatud kõrgusega väikelapseturvasüsteemi skeem

Joonis 2.

ISOFIX SUURUSKLASSI B näoga sõidusuunas paikneva vähendatud kõrgusega väikelapseturvasüsteemi (kõrgus 650 mm) ISO/F2 skeemi mõõtmed

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1 Eesmised ja ülemised piirid

2 Katkendjoonega on tähistatud ala, kuhu tugijalg võib ulatuda.

3 Ei kohaldata.

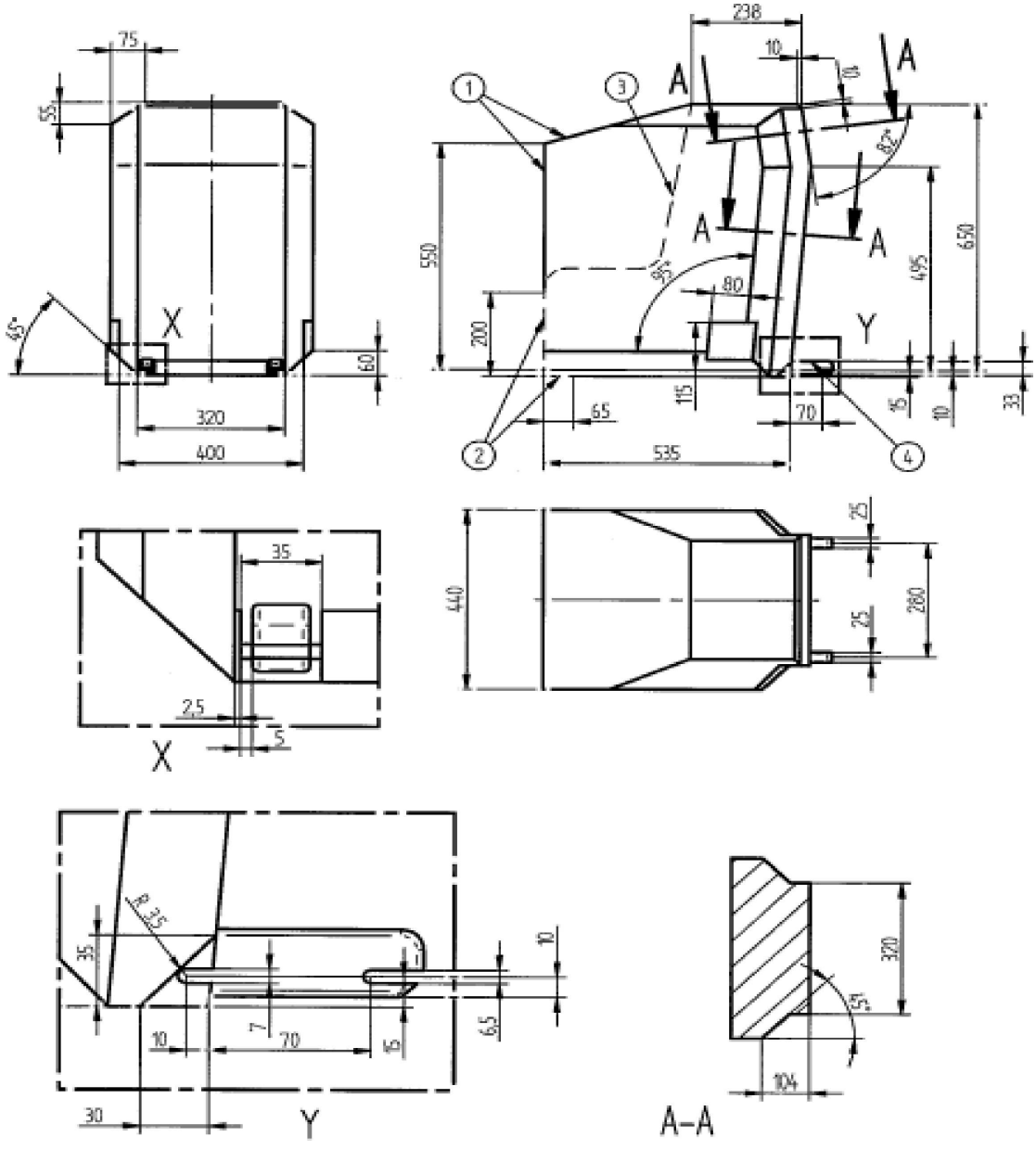
4 Lukusti piirkonna täpsem kirjeldus on esitatud ÜRO eeskirjades nr 44 ja nr 129.

5 Ülakinnitusrihma kinnituspunkt

4.3. Teise seljatoeversiooniga näoga sõidusuunas paikneva vähendatud kõrgusega väikelapseturvasüsteemi skeem

Joonis 3.

ISOFIX SUURUSKLASSI B1 teise seljatoeversiooniga näoga sõidusuunas paikneva vähendatud kõrgusega väikelapseturvasüsteemi (kõrgus 650 mm) ISO/F2X skeemi mõõtmed

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1 Eesmised ja ülemised piirid

2 Katkendjoonega on tähistatud ala, kuhu tugijalg võib ulatuda.

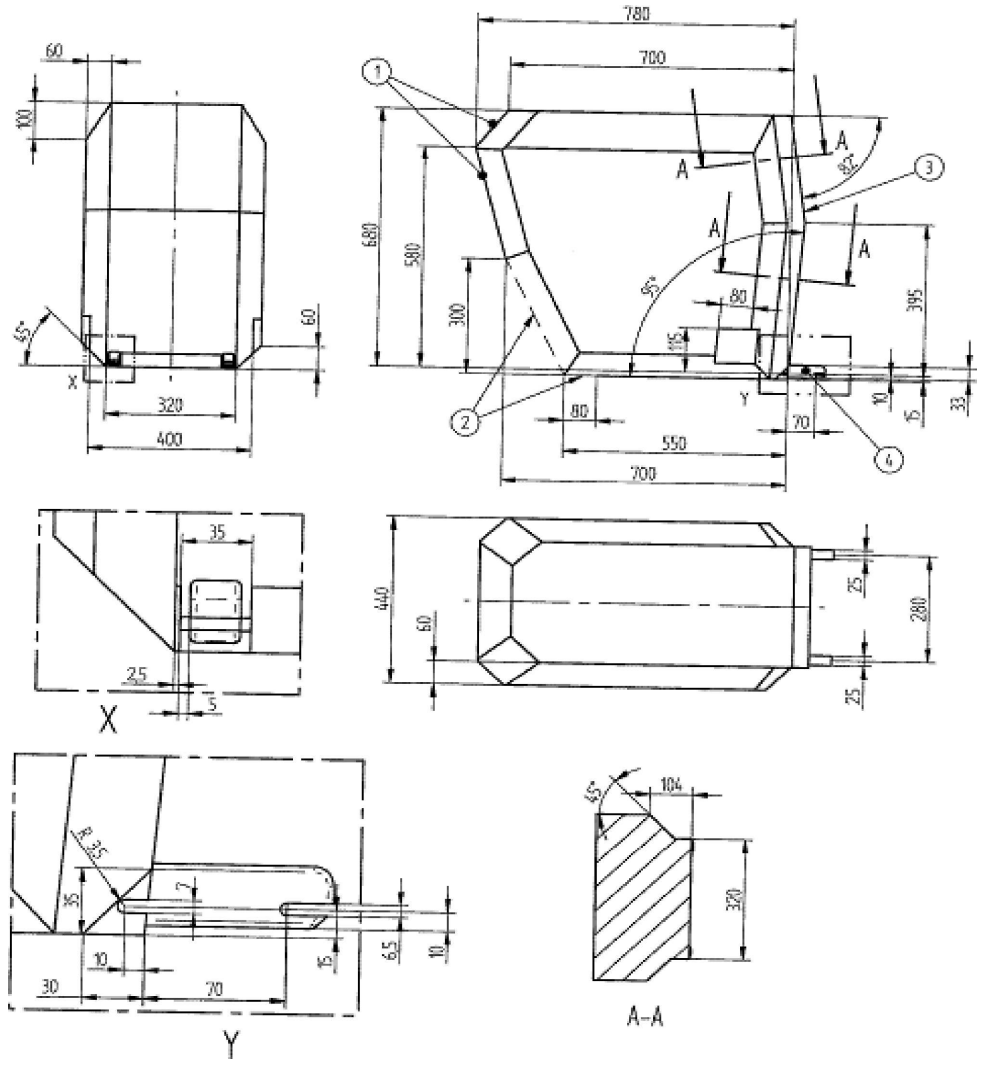
3 Ei kohaldata.

4 Lukusti piirkonna täpsem kirjeldus on esitatud ÜRO eeskirjades nr 44 ja nr 129.

4.4. Seljaga sõidusuunas paikneva täissuurusega väikelapseturvasüsteemi skeem

Joonis 4.

ISOFIX SUURUSKLASSI C seljaga sõidusuunas paikneva täissuurusega väikelapseturvasüsteemi ISO/R3 skeemi mõõtmed

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1 Tagumised ja ülemised piirid

2 Katkendjoonega on tähistatud ala, kuhu tugijalg võib ulatuda.

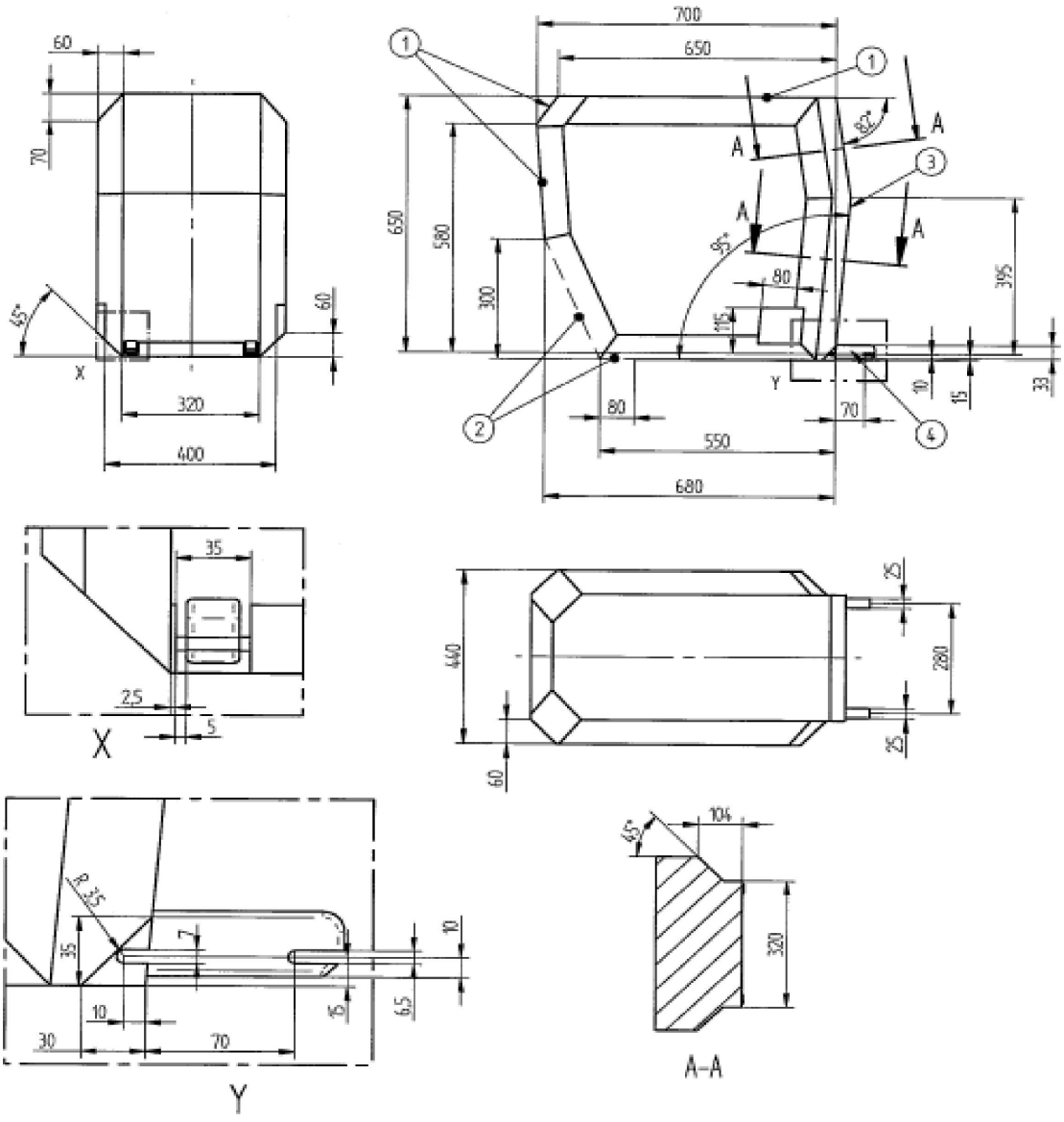
3 Tagumise piiri (joonisel paremal) määrab joonisel 2 näidatud näoga sõidusuunas paiknemise skeem

4 Lukusti piirkonna täpsem kirjeldus on esitatud ÜRO eeskirjades nr 44 ja nr 129.

4.5. Seljaga sõidusuunas paikneva vähendatud suurusega väikelapseturvasüsteemi skeem

Joonis 5.

ISOFIX SUURUSKLASSI D seljaga sõidusuunas paikneva vähendatud suurusega väikelapseturvasüsteemi ISO/R2 skeemi mõõtmed

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1 Tagumised ja ülemised piirid

2 Katkendjoonega on tähistatud ala, kuhu konkreetse sõiduki lapseturvasüsteemi tugijalg vms võib ulatuda.

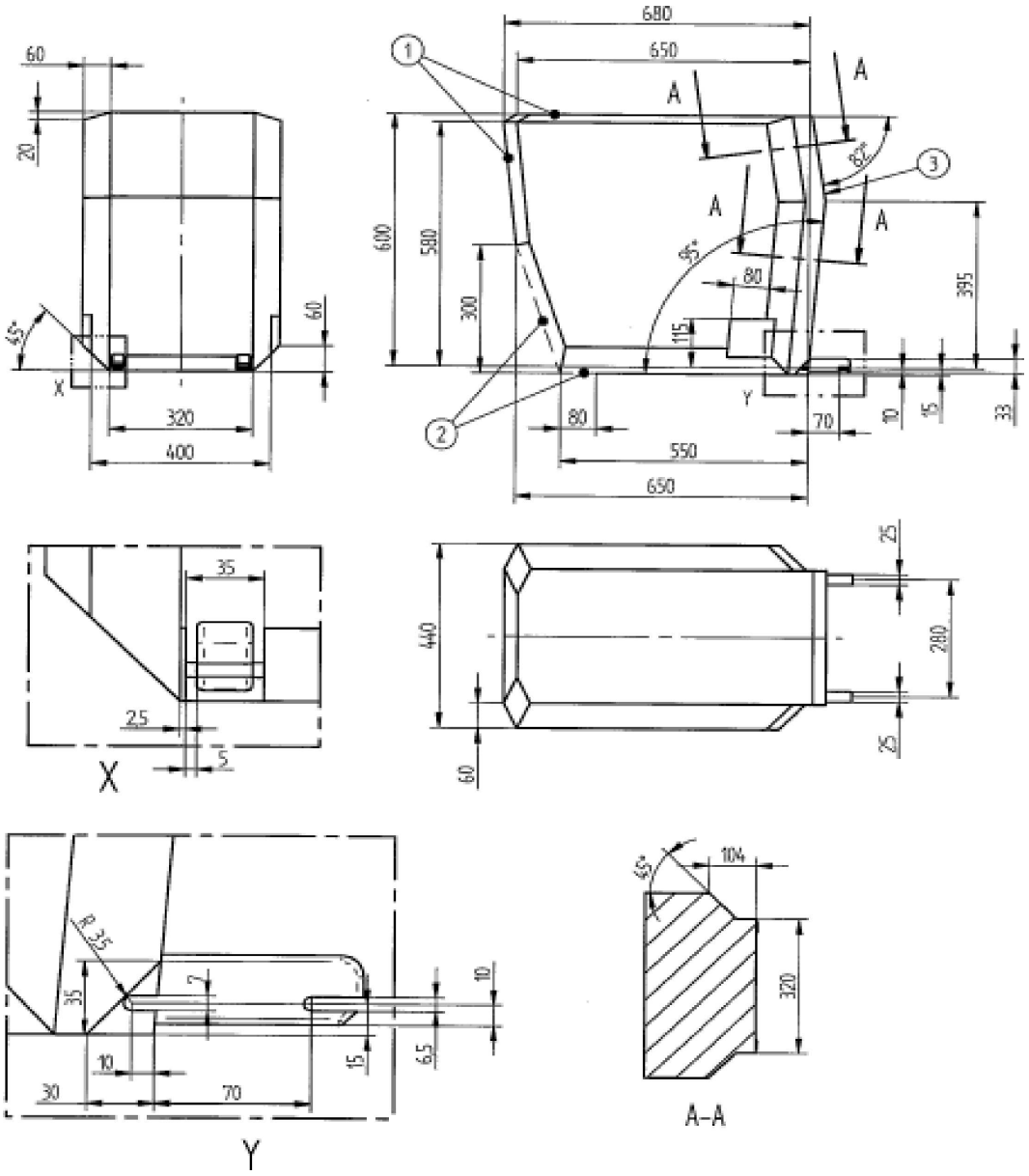
3 Tagumise piiri (joonisel paremal) määrab joonisel 2 näidatud näoga sõidusuunas paiknemise skeem

4 Lukusti piirkonna täpsem kirjeldus on esitatud ÜRO eeskirjades nr 44 ja nr 129.

4.6. Seljaga sõidusuunas paikneva imikuturvasüsteemi skeem

Joonis 6.

ISOFIX-SUURUSKLASSI E seljaga sõidusuunas paikneva imikuturvasüsteemi ISO/R1 skeemi mõõtmed

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1 Tagumised ja ülemised piirid

2 Katkendjoonega on tähistatud ala, kuhu tugijalg võib ulatuda.

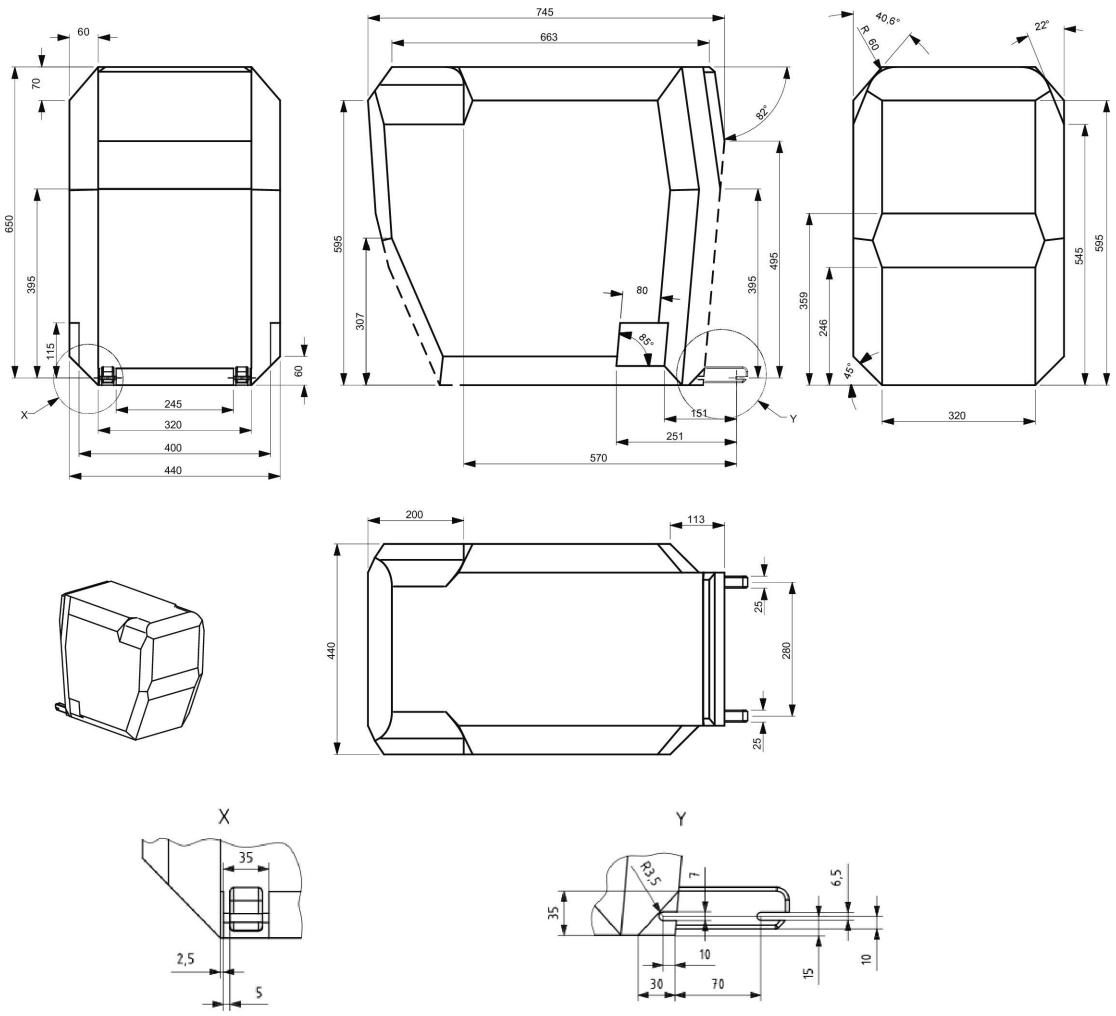
3 Tagumise piiri (joonisel paremal) määrab joonisel 2 näidatud näoga sõidusuunas paiknemise skeem

4 Lukusti piirkonna täpsem kirjeldus on esitatud ÜRO eeskirjades nr 44 ja nr 129.

4.7. Seljaga sõidusuunas paikneva väikelapseturvasüsteemi skeem

Joonis 7.

Seljaga sõidusuunas paikneva vähendatud suurusega väikelapseturvasüsteemi skeemi ISO/R2X mõõtmed, mida on muudetud, et need sobiksid paremini sõiduki sisemusega

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1 Tagumised ja ülemised piirid

2 Katkendjoontega on tähistatud ala, kuhu kaldumisvastane seade või muu sarnane seade (nt põrkelatt) võib ulatuda.

3 Tagumise piiri (joonisel paremal) määrab joonisel 2 näidatud näoga sõidusuunas paiknemise skeem

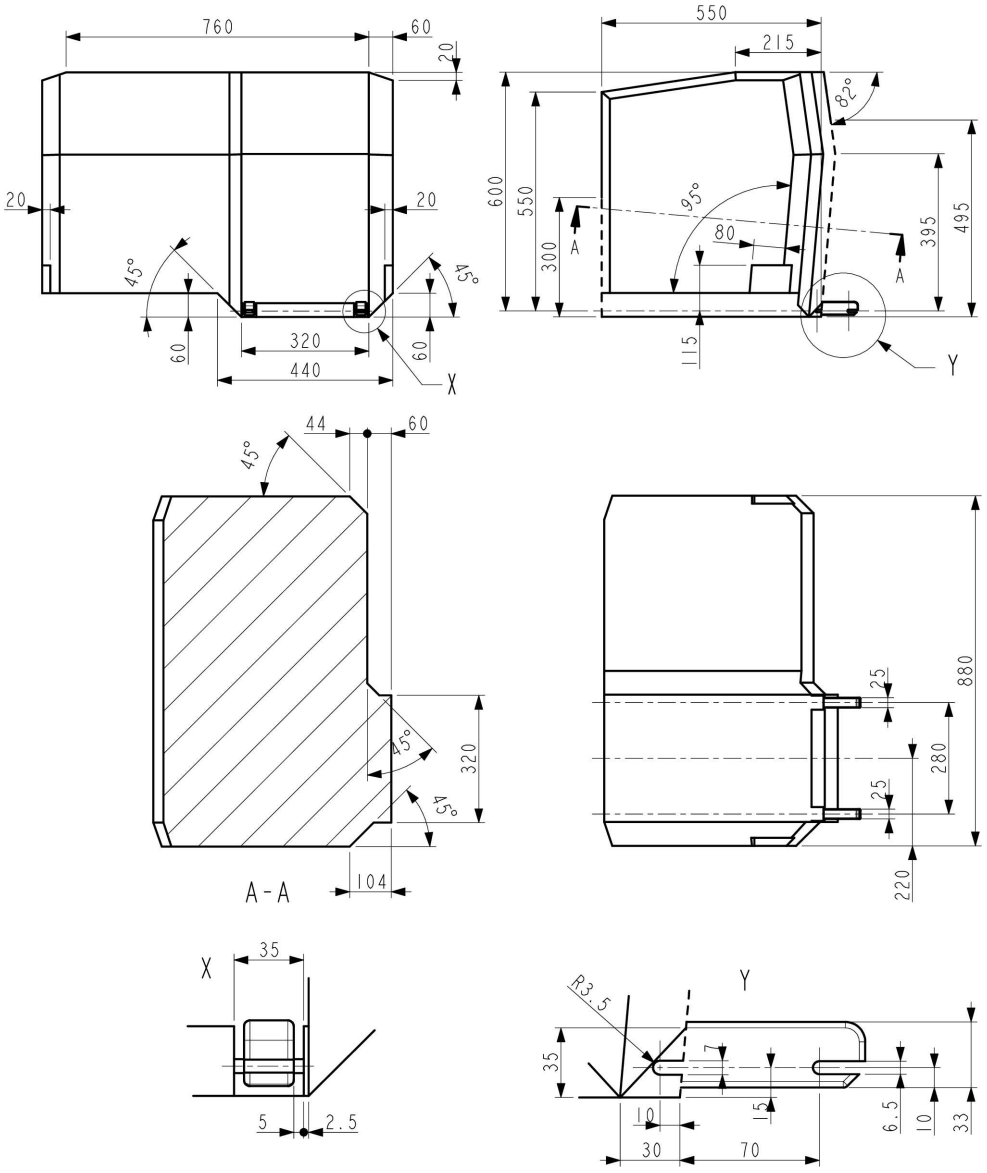
4 Lukusti piirkonna täpsema kirjelduse kohta vt ÜRO eeskirjad nr 44 ja nr 129.

4.8. Küljega sõidusuunas paikneva lapseturvasüsteemi skeem

Joonis 8.

Küljega sõidusuunas paiknevate lapseturvasüsteemide ISO/L1 või sümmeetriliselt vastupidi paiknevate lapseturvasüsteemide ISO/L2 skeemi mõõtmed (joonisel)

Märkus. Vasaku küljega sõidusuunas asuva imikuturvasüsteemi (ISO/L1) skeemi mõõtmed on keskpikitasapinna suhtes sümmeetrilised ISO/L2 mõõtmetega.

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1 Tagumised ja ülemised piirid

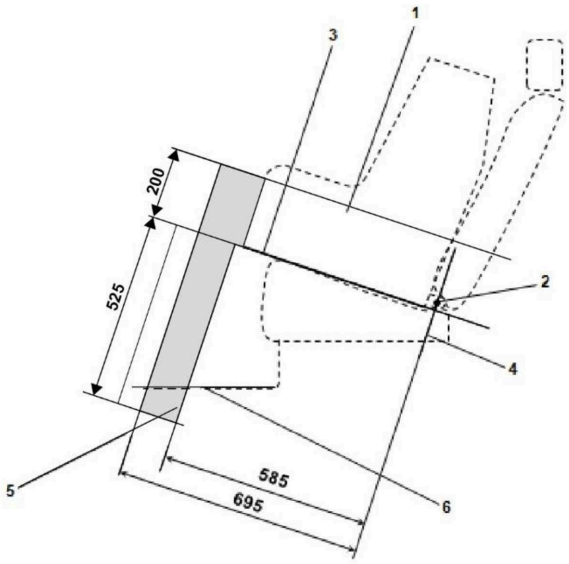
2 Katkendjoontega on tähistatud ala, kuhu kaldumisvastane seade või muu sarnane seade (nt põrkelatt) võib ulatuda.

3 Lukusti piirkonna täpsema kirjelduse kohta vt ÜRO eeskirjad nr 44 ja nr 129.

4.9. i-Size-tüüpi tugijalg

Joonis 9.

i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosa külgvaade, et hinnata i-Size-istekohtade vastavust i-Size-lapseturvasüsteemide tugijalgadele

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

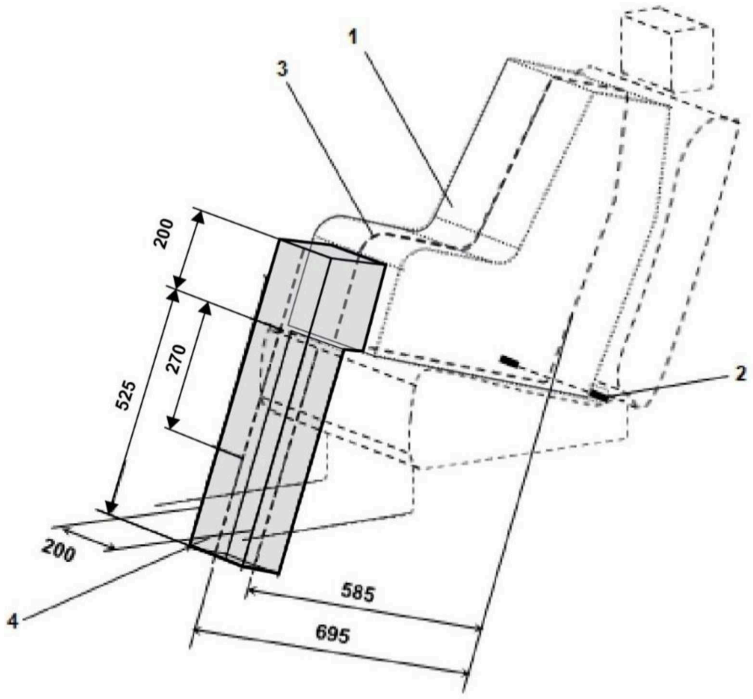
1. Lapseturvarakis
2. ISOFIX-alakinnituspunktide latt
3. Tasapind, mille moodustab ettenähtud istekohale paigaldatud lapseturvarakise aluspind
4. Tasapind, mida läbib alakinnitusaas ja mis paikneb risti nii lapseturvarakise pikiteljelise kesktasapinnaga kui ka ettenähtud istekohale paigaldatud lapseturvarakise aluspinna moodustatud tasapinnaga
5. i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosa, mis kujutab endast i-Size- või ISOFIX-lapseturvasüsteemi tugijala geomeetrilisi piire.
6. Sõiduki põrand

Märkus. Joonis ei ole mõõtkavas.

4.10. i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosa

Joonis 10.

i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosa 3D-vaade, mille abil hinnata i-Size-istekohtade vastavust i-Size-lapseturvasüsteemide tugijalgadele

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1. Lapseturvarakis
2. ISOFIX-alakinnituspunktide latt
3. Lapseturvarakise pikiteljeline kesktasapind
4. i-Size-tüüpi tugijala paigaldusruumiosa

Märkus. Joonis ei ole mõõtkavas.

6. lisa 3. liide

Näide üksikasjaliku teabe kohta nt lapseturvasüsteemi tootjatele

Tabel 1.

Tegemist on tehnilise teabega nt lapseturvasüsteemi tootjale ja tõlge riigikeelde ei ole nõutav.

	Istekoht								
Istekoha nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Universaalkategooria turvavöö paigaldamiseks sobiv istekoht (jah/ei)									
i-Size-istekoht (jah/ei)									
Külgsuunalise rakise (L1/L2) paigaldamiseks sobiv istekoht									
Suurim sobiv seljaga sõidusuunas paigaldatav rakis (R1/R2X/R2/R3)									
Suurim sobiv näoga sõidusuunas paigaldatav rakis (F2X/F2/F3)									
Suurim sobiv istmekõrgendusrakis (B2/B3)									

1. Lisada teave muude kui i-Size-tüüpi istekohtade kohta, mis käesoleva eeskirja kohaselt ühilduvad tugijalaga.
2. Lisada teave istekohtade kohta, mis vastavalt käesolevale eeskirjale on varustatud ISOFIX-kinnituspunktidega, kuid mitte ülakinnitusega.
3. Lisada teave selle kohta, kas täiskasvanute turvavööde lukud asuvad lateraalselt kahe ISOFIX-alakinnituse vahel.
4. Lisada teave selle kohta, kas istekoht on varustatud alakinnituspunktide ja/või alakinnituse klambritega, ja/või selle kohta, kas esiistme ülakinnituspunkti (kui see on olemas) võib kasutada alakinnituspunktina.

Märkus.

1. Suund on harilik sõidusuund; sõidukis puuduvate istekohtade veerud võib kustutada.
2. Istekohad on nummerdatud alljärgneva korra alusel.

Istekoha nr	Asukoht sõidukis
1	1. istmerea vasakpoolne istekoht
2	1. istmerea keskmine istekoht
3	1. istmerea parempoolne istekoht
4	2. istmerea vasakpoolne istekoht
5	2. istmerea keskmine istekoht
6	2. istmerea parempoolne istekoht
7	3. istmerea vasakpoolne istekoht
8	3. istmerea keskmine istekoht
9	3. istmerea parempoolne istekoht

Teavet istekoha numbri kohta võib esitada tabeli, joonise või sümbolite abil.

6. lisa 4. liide

10-aastast last kujutava mannekeeni paigaldamine

a) Iste reguleeritakse selle kõige tagumisse asendisse.

b) Istmekõrgus reguleeritakse tootja spetsifikatsioonide kohaselt. Muude juhiste puudumise korral reguleeritakse iste kõige madalamasse asendisse.

c) Istme seljatugi reguleeritakse vastavalt tootja poolt ettenähtud nurgale. Muude juhiste puudumise korral tuleks seljatugi seada asendisse, mis moodustab seljatoe vertikaalasendi suhtes 25° nurga, või sellele kõige lähemasse fikseeritud asendisse.

d) Õla kinnituspunkt seatakse kõige madalamasse asendisse.

e) Mannekeen asetatakse istmele asendis, milles mannekeeni vaagen puutub kokku istme seljatoega.

f) Mannekeeni keskjoont läbiv pikitasapind peab jääma istme ilmsele keskjoonele.

6. lisa 5. liide

Näoga sõidusuunas paiknevate i-Size-tüüpi ja erikategooria istmekõrgenduste paigaldusnõuded sõiduki istekohtadel või i-Size-istekohtadel

1. Üldteave

1.1. Käesolevas liites esitatud katsemenetluse abil ja nõuete kohaselt määratakse kindlaks istekohtade sobivus istmekõrgenduse rakise ISO/B2 või ISO/B3 paigaldamiseks ilma ISOFIX-kinnitusteta. Kui sõiduki tootja on sätestanud, et istekohale sobib teatav lapseturvarakis, siis eeldatakse, et samasuunaliselt on võimalik paigaldada ka väiksemaid lapseturvarakiseid.

1.2. Katsed võib sooritada kas sõidukil või katsetamisteks ettenähtud sõidukiosal. Selle nõude täitmist võib tõendada füüsilise katse, arvutisimulatsiooni või näidisjooniste abil.

2. Katse käik

Tootja määratud i-Size-kohti sõidukis kontrollitakse selleks, et tagada käesoleva lisa punktis 4 nimetatud ISO/B2 rakise sobivus vähemalt ilma ISOFIX-kinnitusteta.

2.1. Iste reguleeritakse selle kõige tagumisse ja madalamasse asendisse.

2.2. Istme seljatugi reguleeritakse vastavalt tootja poolt ettenähtud nurgale. Muude juhiste puudumise korral tuleks torso seljatugi seada asendisse, mis moodustab seljatoe vertikaalasendi suhtes 25° nurga, või sellele kõige lähemasse fikseeritud asendisse.

2.3. Lapseturvarakise katsetamisel tagaistmel võib selle tagaistme ees asuvat esiistet reguleerida pikisuunaliselt ettepoole, kuid mitte rohkem kui keskmisse asendisse istme kõige tagumise ja kõige eesmise asendi vahel. Ka istme seljatoe nurka võib reguleerida, kuid mitte püstisemasse asendisse, kui see, mis vastab torso kaldenurgale 15°. Kui esiistme kõrgus on reguleeritav, seatakse see vastavalt tootja spetsifikatsioonile. Muude juhiste puudumise korral seadke esiiste keskmisele kõrgusele või sellele lähimale kõrgusele.

2.4. Vajaduse korral võib peatugesid reguleerida või need eemaldada.

2.5. Õla kinnituspunkt seatakse sõiduki tootja kindlaksmääratud asendisse.

2.6. Seljatoele ja istmepadjale asetatakse vajaduse korral puuvillane kangas.

2.7. ISOFIX-kinnitused eemaldatakse lapseturvarakiselt või tõmmatakse need täielikult seljatoe sisse (võrdlusjoon E, joonis 2 või 3).

2.8. Rakis asetatakse sõiduki istmele (vt käesoleva liite joonis 2 või 3). Rakise ülaserv võib puudutada sõiduki katust. Rakise asendisse paigaldamiseks on lubatud istmepadja kokkusurumine.

2.9. Paigutage turvavöö läbi lapseturvarakise ligikaudselt õigesse asendisse ja lukustage. Veenduge, et lindi lõtk on eemaldatud. Rakist hoiab paigal sõiduki turvavöö.

2.10. Veenduge, et rakise keskjoone kaugus istme nähtavast keskjoonest on ±25 mm ning et rakise keskjoon on sõiduki istme keskjoonega paralleelne. Veerenurk α (vt joonis 1) on 0° ±5°.

2.11. Rakise esikülje keskosa surutakse aluspinnaga paralleelselt mõjuva jõuga 100 ±10 N tahapoole, seejärel surve eemaldatakse.

2.12. Rakise ülemise pinna keskosa surutakse vertikaalselt alla jõuga 100 ±10 N, seejärel surve eemaldatakse.

3. Nõuded

3.1. Rakis peab olema kolmepunktivöö abil istekohale fikseeritav ja turvavööd peab saama lukustada.

3.2. Veerenurk α (vt joonis 1) on 5° või alla selle.

3.3. Rakise põhi peab puutuma vastu istmepatja ning tagapind vastu istme seljatuge või peatuge. Täiskontakt istmega ei ole vajalik; istmekontuuridest tingitud tühimikud on lubatud vastavalt joonisel 1 näidatud nooltele. Istmekõrgenduse skeem on varustatud reguleeritava seljatoega. Sobivus sõiduki istekohaga peab olema tagatud vähemalt ühes joonisel 2 või 3 näidatud seljatoeasendis.

3.4. Kui eespool nimetatud nõudeid ei ole võimalik punktides 2.1–2.12 nimetatud reguleerimise abil täita, võib istme, seljatoe ja turvavöökinnituspunktid reguleerida alternatiivsesse tootja poolt tavapäraseks kasutamiseks ettenähtud asendisse, seejärel korratakse uuesti eespool kirjeldatud paigaldusmenetlust ning kontrollitakse, et nõuded oleksid täidetud. Seda alternatiivset asendit kirjeldatakse 6. lisa punkti 1.1 kohaselt ja 3. liites sätestatud üksikasjalikes tehnilistes andmetes.

4. Istmekõrgendusega lapseturvarakised:

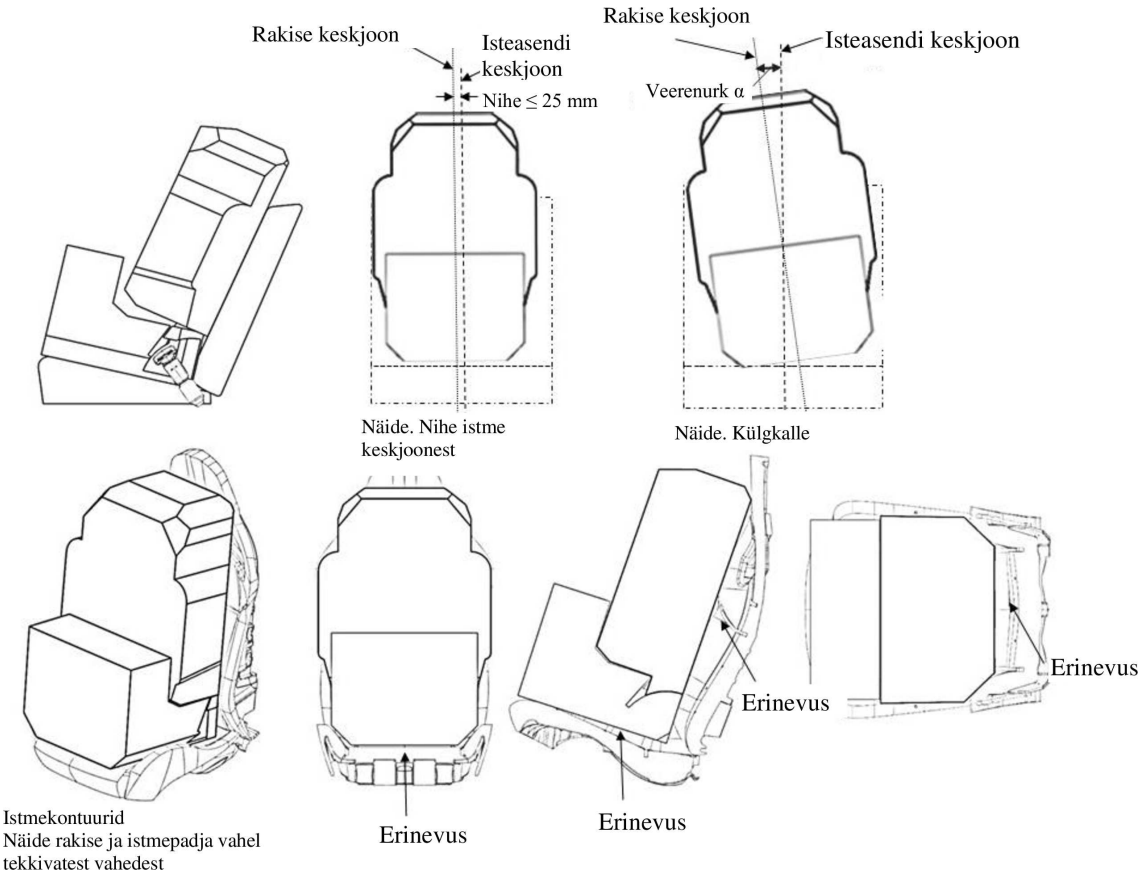
a) ISO/B2: istmekõrgendus, piiratud laiusega 440 mm (joonis 2)

b) ISO/B3: istmekõrgendus, täislaiusega 520 mm (joonis 3)

Nimetatud rakised tuleb ehitada massiga vahemikus 7 ±1 kg ja nad peavad olema toimimisnõuetele vastamiseks sobiva vastupidavuse ning jäikusega.

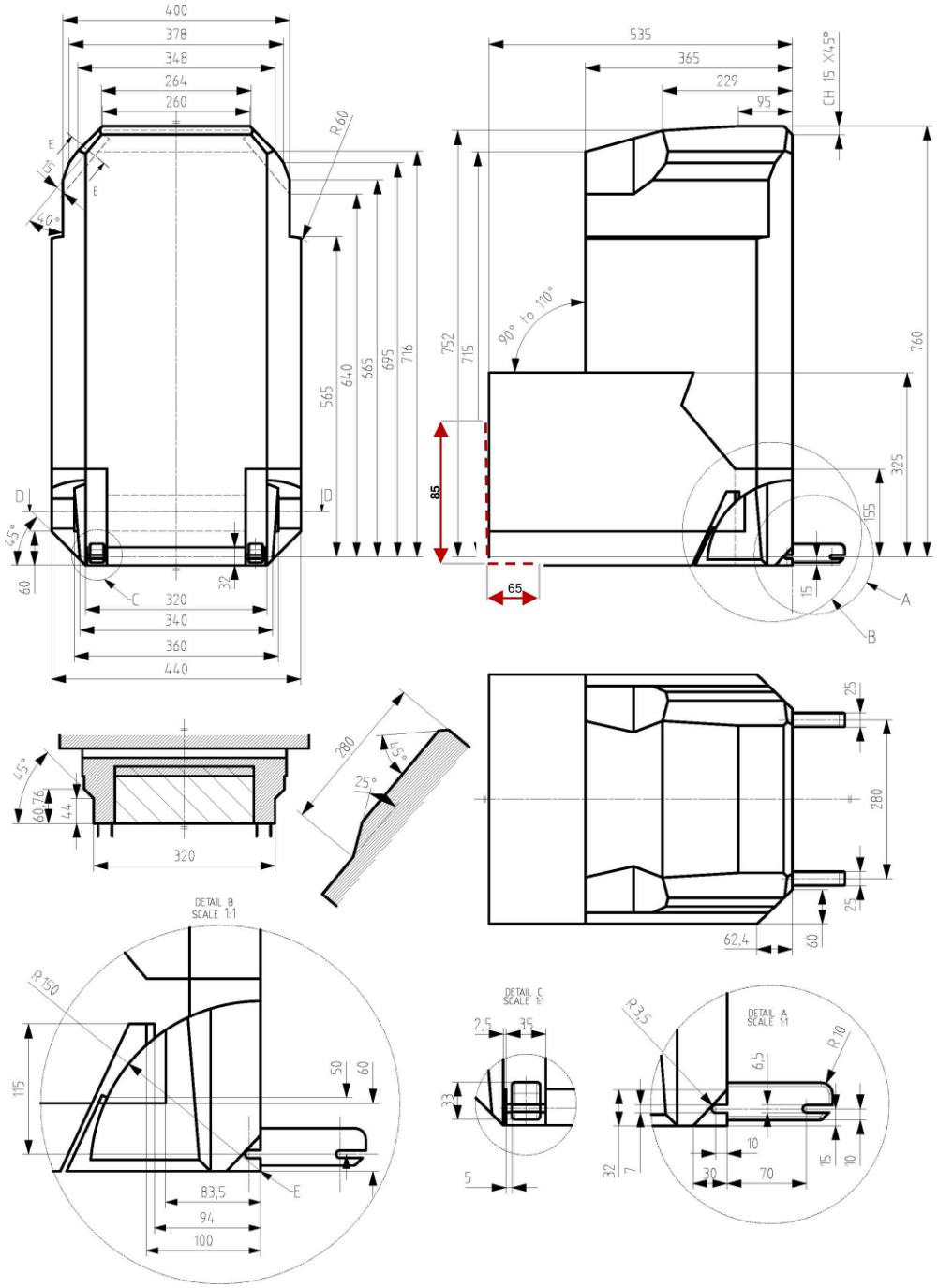
Joonis 1.

Paigutus istmel

Joonis 2.

ISO/B2: istmekõrgenduse skeemi mõõtmed piiratud laiusega 440 mm, ilma ISOFIX-kinnitusteta, eemaldatud kinnitustega või rakise korpusesse peidetud kinnitustega (joone E taga, vt detail B)

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

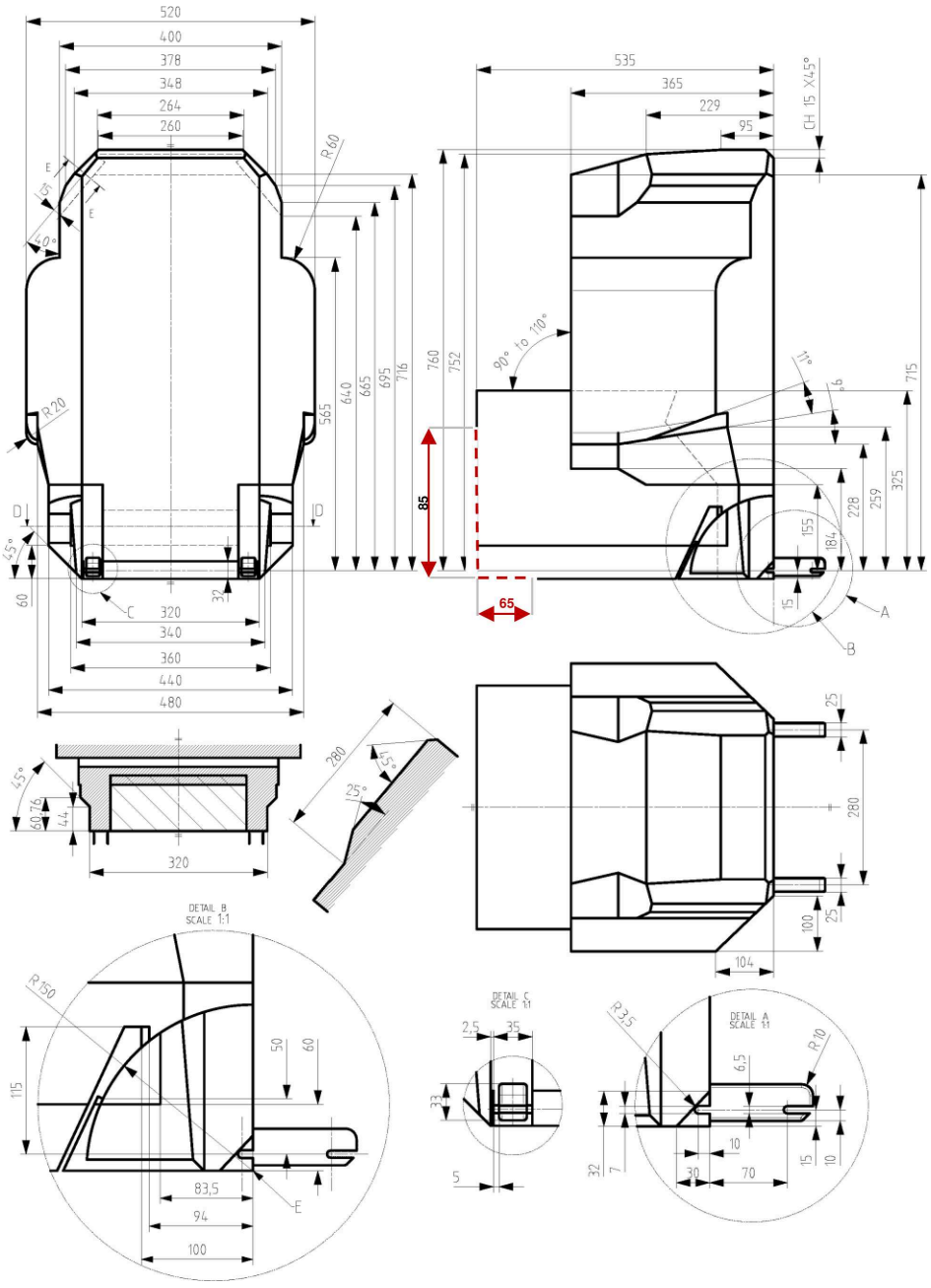
Selgitus

1. E on seljatoe pööramistelje võrdlusvahemik (90° kuni 110°) ja võrdlusjoon ISOFIX-kinnituse sissetõmbamiseks või peitmiseks.

2. Katkendjoontega on tähistatud ala, kuhu kaldumisvastane seade või muu sarnane seade võib ulatuda.

Joonis 3.

ISO/B3: istmekõrgenduse skeemi mõõtmed täislaiusega 520 mm, ilma ISOFIX-kinnitusteta, eemaldatud kinnitustega või rakise korpusesse peidetud kinnitustega (joone E taga, vt detail B)

Kõik mõõtmed on millimeetrites.

Selgitus

1. E on seljatoe pööramistelje võrdlusvahemik (90° kuni 110°) ja võrdlusjoon ISOFIX-kinnituse sissetõmbamiseks või peitmiseks.
2. Katkendjoontega on tähistatud ala, kuhu kaldumisvastane seade või muu sarnane seade võib ulatuda.

7. LISA

Lukurihma koostu tõmbekatse meetod

1. Üldteave

1.1. Käesolevas lisas kirjeldatud katsemenetlust kasutatakse käesoleva eeskirja punktis 5.2.3.2 kirjeldatud lukurihma tõmbekatses.

2. Katse käik

2.1. Sõiduki kinnituspunkti küljes olnud lukurihma koostu klamber kinnitatakse tõmbekatseseadme alumise osa külge.

2.2. Lukk kinnitatakse tõmbekatseseadme laadimisliinile nii, et lukustuspunkti ja EA-punkti vaheline kaugus oleks sama, mis EA-punkti ja Bd-punkti vaheline sirgjooneline kaugus, nagu on kirjeldatud käesoleva eeskirja punktis 5.2.3.1.

2.3. Lukukeel kinnitatakse luku külge ja lukukeele turvavöö tõmbekatseseadme ülemise osa külge. Vööle mõjuv lukukeele tõmbejõud on 4 ± 3 N. Pärast seda lukk avatakse.

2.4. Tehakse tõmbekatse ning mõõdetakse luku koormust ja liikumist.